Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 28 (1278) ♦ Вівторок, 13 лютого 1996 року ♦ Ціна договірна

Чого в нас удосталь — ТАК ЦЕ СНІГУ

39 тисяч чоловік, у тому числі воєнізовані формування, залучено до розчистки снігових заметів на південному сході України. Координує роботи з ліквідації наслідків стихійного лиха Прем'єр-міністр України Євген Марчук.

Через рясні снігопади, які тривали 9—10 лютого, потерпіло 7 областей України. Товщина снігового покриву в Запорізькій, Миколаївській, Дніпропетровській та інших областях півдня України досягає 1,5 метра.

Як повідомили агентство «Інтерфакс-Україна» у штабі Цивільної оборони країни, розчищено більше 30 тис. км доріг, з них магістральних — більше 5 тис. км. Снігові завали залишилися на 16 тис. км доріг.

Зі снігових заторів евакуйовано 3130 автомобілів. У 67 населених пунктах поновлено лінії електропередач (усього внаслідок заносів було знеструмлено близько 260 населених пунктів).

(Закінчення на 13-й стор.).

«Сухівське» обіцяє золото. Чорне

Бурильниками геологічного підприємства «Полтаванафтогазгеологія» на новому родовищі «Сухівське», що в Охтирському районі Сумської області, з глибини 5 тисяч 50 метрів одержано потужний фонтан з добовим дебітом нафти 70 тисяч тонн і попутного газу 20 тисяч кубометрів. Для порівняння: нині середньодобовий дебіт на одну свердловину по Охтирському нафтогазодобувному управлінню не перевищує 20 тисяч тонн нафти. Загалом, геологічні перспективи нового родовища «Сухівське» оцінюють в 1,5 млн. тонн нафти.

Громада — великий чоловік

Через село Драницю проходить залізнична магістраль, якою прямують поїзди на Київ, Кишинів, Москву... Однак скористатися цією послугою тамтешні мешканці не могли через відсутність станції. Потяги тут не зупинялися.

Тож громада вирішила вжити заходів, щоб усунути цю незручність. Методом народної будови, профінансованої місцевим колгоспом «Драницький», було зведено станційне приміщення, обладнано пасажирську платформу. А залізничникам лише залишалося внести корективи до графіка руху поїздів.

ТРАГЕДІЯ НА ШАХТІ ІМЕНІ ДИМИТРОВА

Триває боротьба з пожежею загонів ВГРЧ Донецької області на шахті імені Димитрова виробничого об'єднання «Красноармійськвугілля». Вогонь бушує на глибині 590 метрів у конвеєрному штреці 11-ї південної лави пласта К-8. За попередньою версією, пожежа виникла через загоряння конвеєрної стрічки, після чого полум'я охопило всю виробку.

У полоні вогню опинилися чотири чоловіки: одного вдалося витягти, але вже мертвим. Доля решти гірників поки що невідома. Боротьба за їх життя триває, але дуже висока температура паралізує відчайдушні спроби рятівників. Незважаючи на це, їм вже вдалося поставити перемичку у гірничій виробці, готується ще одна перемичка. Це дасть змогу локалізувати пожежу і подати у шахту струмінь свіжого повітря, що сприятиме активізації боротьби з пожежею.

Бехівська бухгалтерія: ні добра, ні добрив

40 із 112 населених пунктів Коростенського району, що на Житомирщині, належать до третьої Чорнобильської зони — зони добровільного гарантованого відселення. Один із них — Бехи. Коли ми вже залишали це село, раптом згадалося: під час зустрічей із його жителями майже ніхто не говорив про радіацію. Справді-бо, мало не десять років минуло з часу аварії. Звикли вже до думки — живуть на землі, міченій атомом. Та й, окрім Чорнобиля, є в цьому краї інші проблеми.

(Закінчення на 9-й стор.).

На Поділлі — за союз. Але регіональний

Представники адміністрацій Тернопільської, Вінницької та Хмельницької областей провели з участю заступника міністра економіки України Леоніда Мініна, директора Інституту регіональних досліджень НАН України Мар'яна Долішнього координаційну раду. Було розглянуто концепцію державної програми розвитку Поділля на період до 2010 року. Через місяць відбудеться ще одна зустріч для уточнення програми. Потім три регіональні адміністрації об'єднають зусилля на економічне процвітання краю.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЗМІН В ПЕНСІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ

(Читайте на 10-й стор.).

У номер

Гірники страйку не закінчили...

У виробничому об'єднанні «Красноармійськвугілля» всі 6 вугільних підприємств ігнорували лютневий страйк — працюють і відвантажують вугілля своїм споживачам, за винятком шахти ім. Стаханова, де відвантаження палива призупинено. І ось, треба ж такому трапитися, що саме в цьому вугільному об'єднанні — а точніше, на шахті ім.Димитрова — сталася трагедія.

Минулої суботи в одну із змін тут спалахнула підземна підстанція. Із зони небезпеки встигли вийти 17 гірників, однак четверо з них отримали тяжкі пошкодження. Невдовзі двоє померли. Причина аварії з'ясовується.

Того ж суботнього дня трапилося нещастя і на шахті «Советская» виробничого об'єднання «Макіїввугілля», яке, до речі, теж не бере участі у страйку. Під завалом тут загинули 2 гірника.

А тим часом, незважаючи на те, що гроші на платню шахтарям починають повільно та все ж надходити, страйк триває. Як повідомили із його штабу, на 12 лютого не працює понад 60 шахт України, 110 не відвантажують вугілля. У Київ знову відбула делегація гірників на чолі із головою ЦК офіційної шахтарської профспілки України Віктором Державом. Чи відбудеться цього разу змістовний, а головне — результативний діалог між урядом і страйкарями?

... а машинобудівники — на підході

Координаційна рада профспілок машинобудування і оборонного комплексу і Асоціація профспілок базових галузей промисловості України закликають до проведення Всеукраїнської акції протесту — зупинці роботи підприємств 21 лютого з 9.00 до 10.00.

У заяві, переданій до агентства «Інтерфакс- Україна», також міститься заклик до участі у мітингах на підтримку профспілок і в тому числі вимог страйкуючих шахтарів.

Автори заяви вимагають від владних структур створити умови для розвитку виробництва, встановити першочерговість виплати заробітної плати, встановити статус частково безробітних, не підвищувати ціни без реформування оплати праці, відмінити регулювання фонду споживання.

Парламентська хроніка

Закони стають жорсткіші

Денне засідання 9 лютого

Хоча цього дня народні депутати працювали, так би мовити, за скороченою програмою, протягом кількох годин вони встигли зробити чимало. Мотивуючи необхідність внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального та Кримінального кодексів України, доповідач, заступник голови Верховного суду України Василь Маляренко, відзначив, що встановлення нових економічних відносин породило в суспільстві чимало негативних явищ. Зокрема, набули поширення випадки насильницької чи поєднаної з погрозами протидії законній підприємницькій діяльності. Слідчі органи нерідко кваліфікують ці дії як здирництво. І тому санкції за такі злочини, як правило, невисокі, що, у свою чергу, не дає можливості вести ефективну боротьбу з цими суспільно небезпечними явищами. Водночас вивчення конкретних справ засвідчило: за ступенем суспільної небезпеки примусові дії до припинення заняття законною підприємницькою діяльністю часто не відрізняються від розбою. Тому за особливо небезпечної форми таких дій пропоновано покарання до 15 років позбавлення волі.

В зв'язку з тим, що велика кількість обвинувачених та підсудних, які дали підписку про невиїзд, потім зникають від слідства і суду, запропоновано такий запобіжний захід, як грошова або майнова застава.

Посуворішає покарання і для умовно засуджених. На думку розробників змін і доповнень, до таких осіб застосовуватиметься також накладання штрафів.

Після обговорення законопроект прийнято в першому читанні. Верховному суду України та Комісії з питань законності і правопорядку доручено узагальнити доповнення і зміни народних депутатів і внести проект на обговорення Верховної Ради в другому читанні.

Схвально поставилися парламентарії і до проекту закону «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за ухилення від сплати податків». За зумисне неподання податкових декларацій чи заниження в них суми податку або іншого обов'язкового платежу, на порушників чекатиме покарання значно суворіше, ніж було досі. Якщо проект буде схвалено цілком, як закон, то ті, хто не сплатив податки з суми, яка перевищує 1,7 мільярда карбованців, може одержати в «нагороду» до 5 років позбавлення волі або штраф у сумі 100 неоподатковуваних мінімумів. Щодо останнього думки депутатів були різні. Дехто пропонував збільшити цю суму до 300 неоподатковуваних мінімумів. Кримінальну відповідальність передбачено і для працівників податкової інспекції, які викрили випадки таких неплатежів, але не повідомили про це правоохоронним органам.

Даний законопроект також прийнято в першому читанні і передано на доопрацювання у відповідні комісії.

Наступне питання, що стосується змін і доповнень до Закону України «Про прокуратуру», стало для депутатів бар'єром, який вони так і не змогли подолати. Особливо гостра дискусія виникла навколо того, чи затверджуватиме Верховна Рада чи ні членів колегії Генеральної прокуратури. Не дійшовши спільної думки, Верховна Рада зняла це питання з порядку денного.

На пленарному засіданні прийнято також постанову з приводу інформації комісії з вивчення причин захворювання в Чернівецькій області на алопецію.

Василь ТУГЛУК.

Повернення до Європи

Нотатки нашого кореспондента про офіційний візит Президента України Леоніда Кучми до Фінляндської Республіки

Програму дводенного візиту було так ущільнено, що нам, журналістам, які висвітлювали його, не завжди вдавалося встигати за президентським кортежем з однієї зустрічі на іншу. Щоправда, керівники президентських прес-служб Фінляндії і України, працівники українського посольства постаралися забезпечити нас необхідною інформацією, доставити на найважливіші зустрічі Леоніда Кучми з керівниками Фінляндської Республіки.

А розпочався перший день візиту із зустрічі нашого Президента з фінськими журналістами. За півгодини протокольної розмови Леонід Данилович зміг відповісти досить докладно на всі запитання журналістської братії. Стосувалися вони проблем україно-російських відносин, економічної ситуації в Україні, цікавилися журналісти й поділом Чорноморського флоту, і тим, чи збирається Україна вступати до НАТО і, звісно, перспективою закриття Чорнобильської АЕС.

«Байдужість світу до чорнобильської проблеми мені не зовсім зрозуміла. У війни кидають величезні кошти, а про цю трагедію та небезпеку забувають. Ви, журналісти, допомагайте нам, коли хочете, щоб проблему Чорнобиля було розв'язано», — сказав Л. Кучма.

Оцінюючи економічну ситуацію в Україні, Леонід Данилович зазначив, що за 1995 рік вдалося зробити те, про що в попередні роки ми тільки мріяли. Україна завершила минулий рік без гіперінфляції, без різкого спаду курсу карбованця. Помічено реальне зростання заробітної плати, вперше за останні роки зарплата випереджала зростання цін, знизилася облікова ставка. Та це лише паростки, сказав Л. Кучма. Значних змін не відбулося. Для цього потрібен час. Пріоритетами в розвитку економіки він назвав енергетику, сільське господарство та структурну перебудову промисловості.

На цій зустрічі Леонід Данилович підкреслив, що українська делегація не приїхала просити, а готова запропонувати фінансовим діловим колам співпрацю в металургійній, хімічній галузях, в реалізації широкомасштабних проектів в енергетиці та сільському господарстві.

(Закінчення на 13-й стор.).

Заява депутатської групи «Реформи» Верховної Ради України

Незважаючи на жорстку протидію з боку монопольної структури — Федерації профспілок України — розвитку нового профспілкового руху, цей процес останнім часом набув незворотного характеру. На повний голос заявила про себе Національна конфедерація профспілок України, яка (конфедерація) об'єднала більшість профспілкових організацій, що залишилися за межами Федерації профспілок України. Крім цих двох об'єднань, діють ще декілька невеликих за розмірами, але дуже активних профспілок, які представляють залізничників, авіаторів, працівників легкої промисловості, морських портів України, вчених та ін.

Профспілки, які входять до складу Національної конфедерації профспілок України, на відміну від так званих «офіційних» профспілок, не являють собою додаток адміністративно-управлінської системи, виступають за конструктивну взаємодію з виконавчою владою і не використовують руйнівних для економіки України засобів протесту, зокрема страйків. Не догоджаючи директорату підприємств, ці профспілкові організації домагаються реального впливу на розв'язання важливих соціальних проблем безпосередньо на своїх виробництвах. Конструктивізм та дієвість позиції Національної конфедерації профспілок України приводять до постійного поповнення її лав за рахунок колишніх членів Федерації профспілок України, які зневірились у своїх профспілкових лідерах і переконалися в їх неспроможності захищати економічні інтереси трудящих. У демагогії та порожньому красномовстві керівників Федерації профспілок України упевнилися також і лідери галузевих профспілок, про що свідчить, наприклад, свідомий вихід із складу ФПУ голови Центрального комітету профспілки працівників машинобудування та металообробної промисловості.

Враховуючи ці процеси та маючи на меті будь-що зберегти свою монополію, незаконне право розпоряджатися всім профспілковим майном та коштами державного соціального страхування, керівники ФПУ на чолі з Олександром Стояном не гребують використовувати будь-які засоби для послаблення профспілкового руху, який не бажає підкорятися диктату Федерації профспілок України.

З цією метою вони разом з керівництвом Фонду соціального страхування йдуть на дезорієнтацію органів державної влади. В одному випадку вони кажуть, що цей фонд державний, а в другому — що цим фондом керують усі без винятку профспілки. Хоча і те, і інше — неправда. Але через цю дезінформацію силами керівників Федерації профспілок України та керованого ними Фонду соціального страхування України (на чолі фонду стоїть О. Єфименко — заступник голови ФПУ О. Стояна) постійно організовуються спроби усунути профспілкові організації, які входять до складу Національної конфедерації профспілок України, від управління коштами соціального страхування та закрити їх рахунки в банках. У цьому, використовуючи свої політичні цілі, їм допомагають народні депутати України — лідер фракції соціалістів І. Чиж та члени комуністичної фракції Ю. Донченко і П. Степанов з мовчазної згоди Голови Верховної Ради України О. Мороза. Мабуть, їм не до вподоби те, що Незалежна профспілка гірників Донбасу та інші, які входять до складу Національної конфедерації профспілок України, не закликали своїх членів до страйку в цей нелегкий для України час. Крім цього, в боротьбу з альтернативними профспілками мимоволі втягнуто органи державної виконавчої влади, які загіпнотизовані тим твердженням, що Фонд соціального страхування України є єдиною державною організацією з управління коштами соціального страхування. Відчуваючи безкарність своїх дій, голова Федерації профспілок України О. Стоян виселив профспілки, які не входять до складу Федерації профспілок України, з приміщень, що належать їм спільно, та перейшов до прямої дискредитації лідерів Національної конфедерації профспілок України.

Члени депутатської групи «Реформи» Верховної Ради України вимагають:

1. Припинити незаконне втручання державних органів у профспілкову діяльність.

2. Невідкладно вирішити питання про управління власністю колишньої Укрпрофради всіма профспілковими об'єднаннями України.

3. Невідкладно забезпечити рівні законні права всіх профспілок на управління коштами соціального страхування, або створити єдиний державний орган з управління цими коштами. Ні в якому разі недопускати монопольного права Федерації профспілок України на управління коштами соціального страхування.

С. СОБОЛЄВ,
голова депутатської групи «Реформи» Верховної Ради України;
О. ЄЛЬЯШКЕВИЧ,
заступник голови депутатської групи «Реформи» Верховної Ради України;
Ю. ОРОБЕЦЬ,
заступник голови депутатської групи «Реформи» Верховної Ради України;
І. БІЛАС,
заступник голови депутатської групи «Реформи» Верховної Ради України.

Думки з приводу

Василь КОСТИЦЬКИЙ, заступник голови депутатської групи «Реформи»

«Контрольна палата — не всеохоплюючий орган»

Минулого тижня, на мою думку, найважливішими були два питання пленарних засідань: законопроект «Про Контрольну палату Верховної Ради України» і проект закону «Про зміни до податкового законодавства». Гадаю, автори першого проекту не врахували однієї принципово важливої речі. Їм хотілося зробити якийсь потужний орган, який охопив би контролем усю державу. Але річ у тім, що в Україні вже є податкова інспекція, є Контрольно-ревізійне управління Мінфіну, зрештою, є прокуратура. Навіщо дублювати їхню діяльність? Автори прагнули максимально розширити компетенцію Контрольної палати і не врахували, що звуження кола повноважень підвищує впливовість, ефективність і силу будь-якого органу. Якби Контрольна палата створювалася тільки для контролю за витрачанням бюджетних коштів на вищих щаблях державної влади, цього було б цілком достатньо. До повноважень такого органу потрібно включити право здійснення контролю за використанням коштів у самій Верховній Раді. Тому до складу палати не можуть входити народні депутати України, що забезпечить як об'єктивність, так і позапартійність її роботи. Це має бути професійний орган, а не політичний.

Проект змін до податкового законодавства, що його доповідав Сергій Терьохін, у принципі, не можна назвати ідеальним. Але за тієї ситуації, яка нині склалася в державі, це кращий, ефективніший, оптимальніший підхід до розв'язання проблем податкової політики, ніж ті, які запропонували опоненти. На жаль, це найактуальніше питання економіки так і залишилося відкритим: як відомо, за результатами голосування парламент не підтримав доповідача.

Михайло РАТУШНИЙ, позафракційний депутат

«Читайте «Конституцію УРСР» у контексті ситуації»

На мою думку, «визначальна» подія пленарного тижня — використання парламентської трибуни для посилення боротьби довкола Конституції України, для популяризації свого бачення її як «Основного Закона Украинской Советской Социалистической Республики». Заяви і спроби певних сил у парламенті мають одержати належну оцінку і в суспільстві, і в урядових колах, і у самій Верховній Раді.

Читайте «Конституцію УРСР» у контексті ситуації: події в Чечні, Таджикистані показали, що російська армія неспроможна далі ефективно здійснювати окупаційні акції — там вкрай потрібні свіжі сили: українські хлопці, солдати й офіцери. В «возрожденном Союзе» їх можна буде кидати на присмирення народів Кавказу чи інших «бунтівників». Пожвавлення певних сил у стінах парламенту, їх заклики до випереджального референдуму, на якому знову хочуть обдурити народ, зробити його васалом великодержавних шовіністів не випадково збігаються з процесами, що відбуваються в Росії. Крім того, визвольна боротьба, що охопила мусульманські країни, де наш північний сусід терпить крах, змушує російських і українських комуністів прискорити об'єднання «слов'янських держав». Я не погоджуюся з тими аналітиками, які вбачають велику різницю між планами Зюганова і Симоненка, це елементи однієї програми, однієї системи — на тлі економічної кризи затягнути Україну до лона Російської імперії. Тут усе нанизується на цей план: угоди, підписані військовими відомствами України і Росії, незаконне (згідно з чинним законодавством) транспортування військової техніки і військ через територію нашої держави, перебування іноземних військових формувань на півдні країни (це повинно відбуватися тільки за згодою парламенту), спекуляції довкола Конституції, референдуму. Одне слово, контекст не потребує особливих коментарів.

Петро МЕЛЬНИК, член фракції «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя»

«З'являться кошти на відтворення родючості землі, але...»

Як землероб за фахом, вважаю питання «Про плату за землю» одним з найважливіших. Його правильне розв'язання вплине не тільки на підвищення виробництва сільськогосподарської продукції, а й на формування бюджету 1996 року. Схвалюю той факт, що згідно з цим законопроектом у нас з'являться кошти на відтворення родючості землі, отже, на підвищення врожайності, але є й негативні моменти в цьому питанні. Ми, аграрники, здебільшого прихильники академіка Ігоря Юхновського, який пропонує єдиний податок на землю. На жаль, така ідея поки що не набула реалізації. Крім податку на землю, залишаються й інші — на прибуток, тощо.

Також вважаю, що величина податків повинна обчислюватися в конвертованій валюті, щоб аграрники не потерпали від стрибків інфляції. Сплачувати можна в карбованцях за курсом, встановленим на той час, коли ти розраховуєшся з податками. Крім усього іншого, це ще й дисциплінує землекористувачів, і гроші від них вчасно надходитимуть до бюджету. Треба, щоб кошти на аграрний сектор було зосереджено в одних руках і вони використовувалися на конкретні цілі.

Верховна Рада України: п'ята сесія. Хроніка законотворення

Пленарне засідання 6 лютого розпочалося традиційним оголошенням запитів народних депутатів, яке зробив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Сесія схвалила порядок денний пленарного тижня з 6 по 9 лютого.

Про проект закону України про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету міністрів України від 11 січня 1993 року «Про єдиний митний тариф України» доповів голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов. Він відповів на запитання народних депутатів. Законопроект отримав 217 голосів і став Законом.

Сесія постатейно прийняла в цілому Закон України про ставки акцизного збору та ввізного мита на тютюнові вироби. Цей Закон має стати надійним заслоном контрабанді і безмитному транзиту тютюнових виробів через територію країни і джерелом надходження до нашої економіки сотень мільйонів доларів. Внесено зміни й доповнення до Постанови Верховної Ради України від 19 грудня 1995 року «Про порядок введення в дію Закону України «Про державне регулювання виробництва й торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами». Суть змін і доповнень полягає в тому, щоб «дозволити суб'єктам підприємницької діяльності, які до введення в дію цього Закону уклали договори на перероблення спирту етилового, коньячного, плодового і виноматеріалів на алкогольні напої на давальницьких умовах і зареєстрували їх до 31 березня 1996 року в порядку, визначеному Кабінетом міністрів України, виконання цих договорів, але на термін не більше як до 1 січня 1997 року».

Сесія заслухала питання про проект Закону України про Контрольну палату Верховної Ради України. У ході широкого обговорення законопроекту народні депутати зблизили погляди щодо статусу і функцій палати, її структури. Закон прийнято в першому читанні. Протягом двох тижнів комісії, фракції і групи мають подати свої пропозиції для подальшої роботи над майбутнім законом.

Представник Президента України у Верховній Раді, народний депутат Віктор Мусіяка оголосив звернення Президента до Верховної Ради щодо спільного пошуку гілками влади ефективних шляхів виведення економічних реформ зі стану застою та пробуксовування, до якого уточнювальний коментар зробив Голова Верховної Ради.

Ратифіковано Угоду між Україною та Естонською Республікою про вільну торгівлю.

Наприкінці пленарного дня народні депутати виступали з питання «Різне».

Вирішивши деякі процедурні питання, 7 лютого сесія почала роботу з розгляду законопроекту про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів з питань оподаткування (друге читання), про що доповів член Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Сергій Терьохін. Відбулося постатейне голосування. Законопроект відправлено в комісії на доопрацювання.

Про суть запропонованих змін до постанови Верховної Ради України від 17 червня 1993 року «Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про пенсійне забезпечення» доповів голова правління Пенсійного фонду України Борис Зайчук, а співдоповідь зробив голова підкомісії Комісії з питань соціальної політики та праці Михайло Степанов. Головна мета нововведень - забезпечити чітке відрахування коштів до Пенсійного фонду від усіх суб'єктів, незалежно від форм власності і господарювання. Прийнято постанову по суті, а також постанову, якою зобов'язано Кабінет міністрів протягом місяця подати на розгляд Верховної Ради законопроект про пенсійне забезпечення, який врахував би всі умови нарахування й виплати пенсій.

Про внесення змін до концепції нової Конституції України та про пропозиції Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування доповів народний депутат Володимир Моісеєнко. Сесія протокольно доручила передати підготовлені матеріали Конституційній комісії.

* * *

8 лютого народні депутати працювали в комісіях.

А 9 лютого першим, як і передбачалося порядком денним, обговорювали питання про проект закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю». Грунтовну доповідь виголосив перший заступник голови Державного комітету України із земельних ресурсів Володимир Губарєв, а співдоповідь зробив заступник голови Комісії з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села Володимир Олексеєнко. Важливість такого закону надзвичайна, на чому наголосили і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, і народні депутати, що виступили. Закон прийнято в першому читанні. До прийнятої з цього питання постанови додано важливу норму прямої дії: «Встановити, що до введення в дію Закону України «Про плату за землю» плата за землю здійснюється в установленому чинним законодавством порядку, але її розмір не може перевищувати 220 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за гектар».

На доповідь першого заступника Голови Верховного суду України Василя Маляренка сесія внесла зміни і доповнення до Кримінально-процесуального кодексу в статті 45 і 46-1 та до Кримінального кодексу України — статті 155-8 і 198-2. А на доповідь заступника міністра внутрішніх справ України Віктора Короля в першому читанні прийнято Закон про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України, якими посилено відповідальність за ухилення від сплати податків.

Сесія заслухала інформацію комісії з вивчення причин захворювання населення Чернівецької області на алопецію, яку викла керівник комісії, голова підкомісії Комісії з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Ніна Марковська. Прийнято відповідну постанову.

Ратифіковано Угоду між урядами держав—учасниць Співдружності Незалежних держав про звільнення від сплати мита, податків і видачі спеціальних дозволів за провезення нормативних документів, еталонів, засобів вимірювань і стандартних зразків, що їх провозять з метою повірки та метрологічної атестації, Угоду між урядом України та урядом Туркменистану про виробничу кооперацію та Угоду між урядом України та урядом Гвінейської Республіки про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво.

Сесія продовжить роботу цього тижня.

Прес-служба Верховної Ради України.

Нарешті й шахтарі діждали перебудови

Одним із наслідків нинішнього шахтарського страйку стане структурна перебудова вугільної промисловості, адже поширена думка, що коли б структурні зміни в галузі розпочалися раніше, то страйку не було б. Втім, держава таки змушена, попри численні заяви, що бюджет шахтарям нічого не заборгував, спрямовувати у вугільну галузь значні кошти. Та, схоже, що надалі ні уряд, ні Президент не збираються миритися з подібною ситуацією: днями «на гора» було видано Указ Президента «Про структурну перебудову вугільної промисловості», який передбачає створення у вугільній галузі конкурентного середовища.

У найближчий час на базі шахт та інших структурних підрозділів, які не мають статусу юридичної особи і входять до складу різних об'єднань, буде створено державні підприємства — юридичні особи. До того ж від вуглевидобувних та вуглезбагачувальних державних підприємств буде відокремлено об'єкти, діяльність яких не пов'язана з видобутком та переробкою вугілля.

До 1 вересня 1996 року плановано здійснити корпоратизацію державних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства вугільної промисловості України, перетворивши ці підприємства у державні відкриті акціонерні товариства, державні акціонерні вугільні компанії та державні холдингові компанії.

Корпоратизації не підлягатимуть збиткові державні підприємства — шахти (розрізи), які плановано закрити, а їх майно не передаватиметься до статутних фондів створюваних відкритих акціонерних товариств, компаній та холдингів. Разом з тим Міністерство вугільної промисловості України передаватиме збиткові державні підприємства-шахти в оренду чи приватизуватиме їх.

Управління акціями державних відкритих акціонерних товариств, компаній та холдингів здійснюватимуть призначені Міністерством вугільної промисловості України уповноважені особи. В зв'язку з цим Міністерство вугільної промисловості України разом з Міністерством економіки та Фондом держмайна мають розробити порядок управління акціями створюваних структур.

Державні відкриті акціонерні товариства, компанії та холдинги матимуть право самостійно реалізовувати власну продукцію за договірними цінами. Декларування цін на таку продукцію на внутрішньому ринку України запроваджуватиметься лише в разі, якщо їх рівень перевищуватиме рівень цін на світовому ринку.

З метою зняття тягаря з вугільних підприємств передбачається протягом 1996 та першого півріччя 1997 років передати у комунальну власність об'єкти соціальної інфраструктури, що утримувалися шахтами. Крім того, у 1996 році плановано запровадити рентні платежі на вугілля, розмір яких залежатиме від гірничо-геологічних умов вугільних родовищ.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв`язку розглянула проекти Державної програми економічного і соціального розвитку і Державного бюджету України на 1996 рік. До цих документів було внесено ряд суттєвих зауважень і пропозицій. Пропонується, зокрема, в галузі електроенергетики та електрифікації проти закладеного у проекті Державної програми, запланувати збільшення виробітку електроенергії атомними електростанціями з 71,8 млрд. кіловат годин до 77,6 млрд. За балансом виробіток електроенергії тепловими електростанціями Міненерго України складатиме у 1996 році 103,6 млрд. кіловат годин проти 107,5 млрд. за Державною програмою.

Щоб забезпечити потребу народного господарства та населення в електричній і тепловій енергії у 1996 році необхідно передбачити надання енергопідприємствам пільгових кредитів у сумі 30 трлн. крб. для створення експлуатаційних запасів палива генеруючих компаній.

У галузі зв`язку пріоритетним напрямком розвитку визначено цифровізацію первинної мережі шляхом будівництва волоконно-оптичних ліній.

Для виконання передбачених у проекті Державної програми економічного і соціального розвитку обсягів пасажирських перевезень необхідно поповнити парк транспортних засобів 2000 автобусами та 440 пасажирськими вагонами. На їх придбання потрібно щонайменше 73 трлн. крб., з них на залізничний транспорт — 37 трлн. крб., автомобільний — 36 трлн. крб. Тим часом проектом Державної програми передбачається тільки 600 млрд. крб. на придбання рухомого складу залізничного транспорту, що становить менше 1 відсотка від потреби. Мінімальна потреба транспортно-дорожнього комплексу в державних централізованих капітальних вкладеннях становить лише 5 відсотків від потреби.

З метою стабілізації вугільної промисловості, забезпечення конкурентоспроможності українського вугілля та доведення обсягу власного його видобутку до 90 млн. тонн, скоротивши імпорт до 10 млн. тонн, необхідно виділити галузі фінансів і кошти у розмірі 305,7 трлн. крб. Слід забезпечити приріст розвіданих запасів нафти і конденсату 1,2 млн. тонн, а газу — 4,8 млрд. кубометрів.

Для виконання завдань, поставлених перед авіаційним транспортом, потрібно додатково передбачити в бюджеті кошти в сумі 4470,0 млрд. крб.

У порядку контролю на засіданні комісії розглянуто хід виконання постанови Верховної Ради від 2 листопада 1995 року «Про усунення порушень чинного законодавства з питань приватизації в нафтовій, газовій, нафтопереробній промисловості і нафтопродуктозабезпеченні». Ухвалено винести відповідні проекти постанов для розгляду на засіданні Верховної Ради України.

Обговорено проекти структурної перебудови економіки України, особливо щодо вугільної промисловості. Комісія вважає, що поряд з висловленими в фінансово-економічному обгрунтуванні, причинами кризи вугільної промисловості головним стало погіршення стану шахтного фонду, викликане недостатнім виділенням капітальних вкладень на його підтримку і розвиток, незадовільне матеріально-технічне забезпечення, зростання неплатежів за відвантажену продукцію. Крім того, недоліки в управлінні виробництвом, різке зниження виробничої і технологічної дисципліни і мотивації праці шахтарів призвели до паралічу галузі. Справи ще більше погіршилися в останні два роки через непродуману політику лібералізації цін, а також запровадження ідеології бездотаційної роботи вугільної промисловості. Вироблено рекомендації щодо структурної перебудови економіки України і, зокрема, вугільної промисловості.

Комісія додатково розглянула питання про проект Закону України про Державний бюджет на 1996 рік. Зауваження і пропозиції до законопроекту направлено до Кабінету Міністрів України і в Комісію з питань бюджету.

Комісія з питань екологічної політики розглянула поданий Кабінетом Міністрів проект концепції і основних напрямів морської політики України.

Зазначалося, що основоположним принципом побудови концепції має бути не галузевий, а еколого-економічний. На думку членів комісії він є найбільш прогресивним, оскільки дає можливість уникнути галузевої розрізненості при формуванні стратегії і тактики морської політики держави.

Насамперед, при комплексному використанні мінерально-сировинних, паливно-енергетичних і рекреаційних ресурсів морських середовищ та приморських регіонів, розробці правової бази морського природокористування, реалізації масштабних природоохоронних заходів, спрямованих на екологічну реабілітацію Азово-Чорноморського басейну.

Комісія схвалила проект концепції для розгляду на сесії Верховної Ради України.

За участю представників Мінекобезпеки України та Донецької області розглянуто питання про стан організації національного природного парку «Святі Гори» у заплаві річки Сіверський Донець. Голова Слов`янського міськвиконкому О. Карлов наголосив, що створення парку передбачено Указом Президента «Про резервування для наступного заповідання цінних природних територій», для якого зарезервовано територію близько 40000 гектарів. Лісові та водноболотні угіддя долини Сіверського Дінця є високоцінними утвореннями й характеризуються ареалом рідкісних видів флори і фауни. Ця територія має також історико-культурне значення.

Зважаючи на високу науково-, рекреаційну та історико-культурну цінність цих угідь, комісія визнала за доцільне створити національний парк, що дозволить, з одного боку, забезпечити збереження цінніших природних комплексів, а з другого — створити оптимальні умови для оздоровлення населення та організованого туризму й інших видів рекреаційної діяльності в Донецькому регіоні.

Донецька облдержадміністрація, Мінекобезпеки, Мінлісгосп, Мінсільгосп та Держкомзем України повинні прискорити підготовку необхідних матеріалів та сприяти створенню національного природного парку.

На засіданні розглянуто також роботу комісії з запитами народних депутатів, листами громадян. Зокрема, обговорено звернення громадськості до Голови Верховної Ради О. Мороза з приводу будівництва терміналу для перевантаження мінеральних добрив у Миколаєві, незаконне будівництво полігону побутових відходів у селі Сороковці Харківської області, забезпечення якісною питною водою мікрорайону Березовиця міста Тернополя тощо.

Прес-служба Верховної Ради України.

Виборчий законопроект доопрацьовано.
Залишається тільки визначитися

Тривалий час підготовка виборчого закону лишається в центрі уваги роботи Комісії з питань правової політики. Усвідомлюючи значимість цього проекту для нашого суспільства, ми сподіваємось на таке саме розуміння більшості членів парламенту.

У сесійному залі вже двічі починали розглядати це питання, й останнього разу воно завершилося рейтинговим голосуванням з концептуальних положень законопроекту. Напевно, не зайвим буде нагадати, що схвалення більшості депутатів отримали твердження про:

— необхідність переходу від мажоритарної системи абсолютної більшості до змішаної виборчої системи;

— скасування вимоги 50% явки на вибори для визнання їх чинними;

— перехід від негативного голосування шляхом заперечення (викреслення) до позитивного шляхом віддання переваги одному (роблячи одну позначку);

— проведення виборів на основі пропорційного представництва по єдиному загальнонаціональному округу із застосуванням 5% бар'єра для участі у розподілі мандатів;

— право на висування кандидатів політичних партій окремих громадян (самовисування) й колективів громадян.

При цьому голосуванням за запропоновані проекти законів було визначено, що врахування наслідків рейтингового голосування здійснюватиметься на основі проекту закону, запропонованого нашою комісією.

Під час доопрацювання проекту закону відповідно до рішення Верховної Ради внесені зміни, які враховали підсумки рейтингового голосування й 45 нових текстових пропозицій, зокрема 32 пропозиції Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і місцевого самоврядування, вісім пропозицій фракції «Комуністи України», п'ять — соціалістичної фракції.

Гадаю, кожен з нас має усвідомити, що перехідний період не може бути тривалий, і ми повинні зробити вибір між демократією і охлократією. Якщо ми вибираємо демократію, то повинні усвідомлювати, що однією з умов існування демократичного суспільства в Україні є наявність загальнодержавних політичних партій. Виступаючи як посередник між суспільством і державою, вони дають можливість організувати політичну систему, в якій держава підпорядкована народові, де панує політична стабільність і відбувається еволюційний розвиток суспільства. Становлення таких партій, що супроводжується політичною структуризацією суспільства, стимулюється передусім виборчим законодавством.

Закиди про недоцільність прийняття нового виборчого закону до ухвалення Конституції, яка може змінити структуру парламенту, необгрунтовані. Оскільки за будь-якого рішення цей закон може застосовуватися для обрання чи парламенту в цілому, чи його нижньої палати. Окрім того, попереднє розв'язання питання щодо виборчої системи навпаки буде додатковим чинником під час прийняття рішень з конституційних питань.

У ході останнього доопрацювання було відхилено чотири пропозиції Комісії з питань державного будівництва, які настійливо пропонуються для прийняття. Зміст їх полягає в тому, щоб всупереч підсумкам рейтингового голосування зберегти «негативний» спосіб голосування і мажоритарну систему абсолютної більшості для одномандатних округів шляхом введення відсоткових квот і обмежень. Наполягають на тому, щоб зберегти можливості дострокового голосування, голосування поза межами виборчих дільниць, а також виступають за існуючий тип виборчих бюлетенів. За сукупністю — це відстоювання умов для фальсифікації та адміністративного впливу на підсумки виборів.

Характеристик нашому законопроекту вже дано чимало. Й у частини депутатів з різних мотивів він викликає заперечення. В одних — через острах «полівіння», внаслідок його застосування, вищого представницького органу держави (за прикладом ближчих сусідів Польщі, Росії), в інших — через острах втратити зручні можливості обрання «незалежним» депутатом (хто б міг оцінити збитки нашого суспільства від політичної неструктурованості нашого парламенту і відсутності чіткої політичної більшості?!). Решта виступає опонентом через прив'язаність до стереотипів, до норм, які застосовувалися раніше.

Але, напевне, вже час поіменно визначитися. А громадянам України — дізнатися, чи збігаються їхні прагнення з позицією тих, хто від їхнього ж імені ухвалює рішення в стінах Верховної Ради України.

Олександр ЛАВРИНОВИЧ,
заступник голови Комісії з питань правової політики та судово-правової реформи.

Пишемо нову Конституцію України

Сенсацій не було. Краще, якщо й не буде

МОЖЛИВО, хтось із журналістів був розчарований, що у відповідях двох членів робочої групи, яка працює над проектом нової Конституції України, не було розбіжностей чи суперечностей. Бо якщо виходити з журналістських стереотипів, то не може бути нормальних робочих стосунків між представниками двох гілок влади. Однак Леонід Підпалов, який представляє Адміністрацію Президента України, та народний депутат України Володимир Буткевич — один із членів робочої групи від Верховної Ради, засвідчили протилежне, взявши за зразок англійське прислів'я, яке каже, що найкращі новини — жодних новин. А щоб у представників засобів масової інформації не поставало сумнівів у перші ж хвилини зустрічі, було наголошено, що йде нормальна чорнова робота над проектом нової Конституції України.

Чомусь хочеться вірити, що це справді так. Бо, як відомо, там, де роблять конкретну справу, немає часу на безплідні чвари. І практика діяльності робочої групи підтверджує це. Адже на сьогодні вже сформульовано й узгоджено більш як три чверті статей проекту нової Конституції України. Якщо врахувати рівну пропорційність представників законодавчої та виконавчої влади і те, що кожна стаття вважається прийнятою лише тоді, коли за неї проголосували 7 із 10 членів робочої групи, то стане очевидно, що зроблено чимало. Всю роботу планували завершити до кінця січня, однак міжнародна конференція, яка нещодавно відбулася, внесла, так би мовити, свої корективи. Отже тепер можна сподіватися, що проект буде передано до Конституційної комісії цього місяця. А основне завдання, яке ставить перед собою група: Конституція має враховувати не лише міжнародний досвід, а й менталітет, традиції українського народу. А її запровадження в життя має відбутися без великих політичних і соціальних потрясінь.

А стосовно того, якою вимальовується з проекту нової Конституції наша держава, то обидва члени робочої групи були одностайні в тому, що про якусь чисту модель говорити важко. Якщо взяти, наприклад, статтю, де йде мова про імпічмент Президентові України, то можна стверджувати, що в нас парламентсько-президентська республіка. У той же час інші статті наштовхують на думку про президентсько-парламентську модель держави. А в цілому робоча група прагнула, щоб працював механізм стримування противаг. А через те, що перед журналістами не було проекту нової Конституції, то все довелося сприймати, так би мовити, на віру.

На думку Володимира Буткевича та Леоніда Підпалова, сьогодні склалися умови, за яких Основний Закон можна буде прийняти на сесії Верховної Ради України.

Прийняття нової Конституції референдумом дещо складніше. Особливо, коли доведеться всі зміни й доповнення проводити теж через нього. Чи вноситиме істотні зміни й доповнення до проекту Верховна Рада? Очевидно, так. Але, на думку членів робочої групи, вони не вплинуть на концепцію Основного Закону.

Чимало довелося попрацювати над розділом щодо судової влади. Передусім тому, що докорінно буде змінено її функції. З репресивної третя влада має перетворитися на таку, яка захищатиме людину, її честь і гідність від будь-яких посягань. Значну увагу приділено правам і свободам громадян. Цю норму приведено у відповідність із міжнародним законодавством.

Деякі сумніви викликають положення щодо структури влади. Бо хоча записано, що єдиним її джерелом в Україні є народ, звуження функцій самоврядування свідчить якраз про протилежне. Тобто влада й надалі залишатиметься за бюрократичним апаратом, який, по суті, формуватиметься в адміністрації Президента України. Значно звузиться і роль найвищого законодавчого органу держави, якщо в Основному Законі збережеться положення про двопалатний парламент. Але будемо сподіватися, що всі ці питання розв'яжуть нормальним цивілізованим шляхом у ході обговорення та прийняття нової Конституції України.

Василь ТУГЛУК.

Медицина

Операції «на чесному слові»

Щорік у Києві дістають травми 95 — 100 тисяч чоловік. Узимку через погану якість шляхів і незадовільну роботу комунальних служб кількість потерпілих збільшується. Додають роботи лікарям і пацієнти з вогнепальними ранами, кількість яких останнім часом різко зросла. У медиків свої проблеми, через які щороку гинуть від травм дві тисячі киян.

— Одна лише наша клініка травматології НПО швидкої допомоги і медицини катастроф робить більш як півтори тисячі операцій щороку, — розповідає її директор, доктор медичних наук Лев Анкін. — Щодня оперуємо на трьох столах. Але може так статися, що хворого, який потребує негайного хірургічного втручання, оперувати буде нікому. Оскільки у нас нещодавно скоротили шістьох чергових лікарів. Людина, яку доставили вночі, змушена тепер чекати ранку, адже два чергові лікарі її прооперувати не зможуть — надто великий ризик.

Тяжкий фінансовий стан клініки змусив її директора повісити оголошення такого змісту: «Шановні відвідувачі! Підгодовуйте ваших рідних. Їм потрібне повноцінне харчування для якнайшвидшого одужання. Все необхідне для операції мати з собою — марлю, бинти, ліки, шприци».

Чи варто вже після цього скаржитися на застаріле обладнання!

— На превеликий жаль, навіть запровадження часткового платного обслуговування не виправить нашого фінансового становища, — бідкається Лев Миколайович. — Адже всі гроші, які надходять до каси закладу, відбирають Міністерство охорони здоров'я і міське управління охорони здоров'я. На власні потреби клініки залишаються жалюгідні копійки.

... А в цей час з 95 лікарняних ліжок не порожніє жодне. Кожний день, кожна ніч приносять нові жертви.

На знімку: оперує директор клініки Лев Анкін (у центрі)

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Проблема

Чи будуть у нас власні машини «швидкої допомоги»?

НА ВУЛИЦЯХ Житомира з'явилися два автомобілі «швидкої допомоги» нової марки. Нарекли їх «Сула» — за назвою річки. Це перші санітарні машини, виготовлені в Лубнах на Полтавщині. Власне, дві машини — то два дуже відмінних один від одного пробних варіанти. Історія про те, як «Сула» опинилася в місті на берегах Тетерева, нехитра, але повчальна.

Головний лікар Житомирської станції «швидкої допомоги» Анатолій Фом'юк побував свого часу в Лубнах.

— Невелике ремонтне підприємство на самому ентузіазмі взялося виготовляти санітарні машини, хоча затрачені кошти могли пустити на зарплату, — розповідає Анатолій Адамович. — Як не підтримати?

Два автомобілі лубенчани дали житомирським медикам буквально під чесне слово. Два місяці вони стояли нерухомо: А. Фом'юк переживав, чи вдасться випросити кошти, аби розрахуватися з виготовником. Але місцева влада все ж віднайшла потрібну суму — трохи більше як три з половиною мільярди карбованців («Голос України» вже писав про позицію облдержадміністрації: можна економити на чому завгодно. Та не на здоров'ї людей).

Звичайно, обидва пробних варіанти санітарного автомобіля ще «сирі». Але договір з лубенчанами взаємовигідний. Під час обкатки машин водіям за доробку «Сули» і пропозиції щодо поліпшення моделі доплачуватимуть. А потім ці машини замінять на вдосконалені.

— За нормативами, нашій станції «швидкої допомоги» потрібно 30 автомобілів, маємо тільки 20, але через поломки щодня деякі з них не виходять на лінію, — повідомив А. Фом'юк. — Коли нагадуємо в столиці, що «швидка» в перспективі може взагалі залишитися без транспорту, чуємо звідти: шукайте гроші, купуйте «тойоти», «уазики», «рафіки». Але ж ми знаємо, що санітарний УАЗ більше підходить для транспортування поранених солдатів до госпіталю. Взагалі, узявши «Сулу» замість імпортних машин, ми заощадили значну суму. А ті зауваження, яких уже набралося на кілька машинописних сторінок, виготовник цілком може врахувати. Зрештою, навіть фірма, яка «Мерседес» випускає, не за один день на ноги зіп'ялася. Але держава повинна допомогти вітчизняному виробникові. Ці кошти окупляться! Потреби України в санітарному транспорті такі, що ми не маємо права надіятися тільки на експорт.

Як медик, А. Фом'юк добре знає, що більшість хвороб справді «від нервів». Його бажання підтримати виробників «Сули» — то, власне, ще й профілактика майбутніх інфарктів. Якщо будемо підтримувати українського виробника, а не іноземного, їх буде менше...

Олексій КАВУН.

Житомир.

На знімку: автомобілі «Сула» перед виїздом за викликом.

Фото Володимира ГОНТАРА.

Зв'язок

Із патріотизмом усе гаразд. А от з грошима...

ЯКОСЬ у переддень Нового року урядова канцелярія придбала на Укрпошті стос вітальних листівок (слід зазначити, бездоганних щодо естетики та поліграфії). І обурилася: а чому це більшість із них — іноземного виробництва? Непатріотично! О, якби ж це була єдина проблема галузі! На недавній колегії Міністерства зв"язку обговорювали й більш серйозні речі.

Торік державний бюджет профінансував потреби зв"язківців лише на 8 відсотків. Решту довелося заробляти самотужки, розширивши мережу непрофільних послуг — приймання комунальних платежів, продаж цінних паперів, торгівлю товарами ширвжитку... Обурило зв"язківців рішення Нацбанку здирати з пошти 1 відсоток від пенсійних сум, що їх готівкою доставляють старенькім. Тариф на такий вид послуг через це не збільшився, мало того, у недалекому майбутньому Кабінет міністрів планує зменшити його удвічі.

Здається, уряд зовсім не турбує, що дебіторська заборгованість Міністерству за вже надані послуги становить близько 14 трильйонів карбованців.

Щоправда, допомогли іноземні інвестори — в рамках технічної допомоги Заходу (програми TASIS) Мінзв"язку отримало 3 млн доларів США, кредит у 52 мільйони доларів США (на будівництво волоконно-оптичної лінії зв"язку ІТУР) надав Європейський банк реконструкції та розвитку, не пошкодували коштів й інші комерційні банки.

Не зупиняючись на глобальних досягненнях Мінзв"язку, згадаємо те, що «ближче до тіла» пересічного споживача. Санта-Клауси із вищезгаданого Міністерства торік подарували громадянам України додатково 310,6 тисяч телефонних номерів, проте вимкнули 2 тисячі радіоточок. Причина неприємної події прозаїчна — Держтелерадіокомпанія припинила платити за користування мережею дротового мовлення.

Заплямовано і честь мундира листоноші: торік у масштабі України розкрадено та розтрачено більш як 10 млрд карбованців, в основному, під час маніпуляцій із залишками пенсійних сум. Не є ангелами, як з"ясувалося, й клієнти пошти: за два місяці тільки у Києві на листонош здійснено 6 нападів, 21 пограбування закінчилось для злодіїв успіхом.

Ті самі клієнти, тобто ми з вами, торік викопали із землі 3 тисячі кілометрів цінного мідного кабелю, пристосували у домашньому господарстві 8 тисяч державних телеграфних стовпів. Тож з огляду на це, а також на більш глобальні причини, доводиться констатувати: цього року поштовий зв"язок залишатиметься не найшвидшим, а телефонний — не найякіснішим серед усіх відомих нам видів зв"язку.

Ганна РОМАНЦОВА.

Фотопропозиція

Секрет краси дізнайтесь у райвно

Секрет таких повновидих та гарних облич, зображених на фото, знають винятково у райвідділі освіти Станично-Луганського району. Адже у дев'яти ввірених йому школах учні та вчителі харчуються безкоштовно, ціни у їдальнях решти шкіл району досить помірні.

При райвідділі освіти створено навіть незвичайну структурну одиницю — групу постачання. Завдяки цьому вдається, приміром, без посередників закуповувати у господарствах м'ясо за цінами, удвічі нижчими за ринкові. Свіжі овочі та фрукти школи самотужки заготували ще восени, заздалегідь придбали крупи, масло. А в деяких навчальних закладах навіть власноруч випікають хліб. Ось такий, свіжий та духмяний, як той, що тримає у руках завідувачка їдальні Кондрашевської середньої школи Галина Гаврилова.

Фото Валерія НАДРШИНА.

Луганська область.

Базарний день 11 лютого	Ціни на основні продукти харчування на ринках України							
	Яловичина	Свинина	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Сир	Картопля
Хмельницький	350—450	400—450	250—300	280—300	180—190	220—230	120—180	60—70
Кіровоград	400	420	220	220—240	180	280	180	90
Київ, Лук'янівський ринок	600	600	300	250	190	300—350	300—350	90

Це щось новеньке!

Бог у поміч!

У хворих на алкоголізм сумчан з'явився ще один шанс на одужання. Віднині той, хто зловживає спиртним, або їх близькі можуть звернутися по допомогу до ... Бога. Саме для них настоятель Сумського Іллінського храму протоієрей отець Володимир щопонеділка проводить божественну літургію та акафіст Божої матері «Неупиваема чаша». Цим церква намагається протистояти екстрасенсам та їхнім сумнівним методам кодування хворих. На думку священиків, таке «лікування» неприпустиме, бо пригнічує людину, позбавляє її власної волі. Слово Боже допомагає стражденним самостійно позбутися алкогольної залежності.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Хроніка. Факти. Події

● *Київ*

З Придністров'ям треба щось робити. І якнайшвидше

Сьогодні розпочався триденний візит делегації МЗС України на чолі із заступником міністра Костянтином Грищенком до Республіки Молдова. Мета візиту — проведення консультацій з двостороннього співробітництва в політичній сфері. Також піде мова про розв'язання придністровської проблеми згідно із Заявою, прийнятою президентами Молдови, України та Росії від 19 січня. Плановано зустрічі з керівництвом ПМР, українськими громадами в Тирасполі та Рибниці.

● *Душанбе*

На кордоні обмінюються пострілами

24 ракетні снаряди було випущено 10 лютого таджицькою опозицією з афганської території по 12-й заставі Московського прикордонного загону в Таджикистані. Прикордонники відкрили вогонь у відповідь.

За даними поінформованих військових джерел, таджицька опозиція готує великомасштабні вилазки на кордоні з Афганістаном. У прикордонний з Таджикистаном афганський кишлак Чахіяб перекинуто ще 130 бойовиків. З таджицького боку також підтягнули два підрозділи 1-ої мотострілецької бригади Міноборони.

● *Дублін*

Терактом мир не поновити

Не допустити нові терористичні акції і домагатися поновлення миру в північній Ірландії «всіма доступними засобами» — таке рішення прийняв на екстреному засіданні уряд Ірландії. Члени кабінету засудили вибух, здійснений у п'ятницю ввечері в Лондоні бойовиками Ірландської республіканської армії (ІРА), і зажадали від цієї екстремістської організації «назавжди» відмовитися від застосування насилля для досягнення політичних цілей. Сили правопорядку Лондона все-таки вирішили прийняти екстрені заходи для забезпечення безпеки у британській столиці.

На знімку: адміністративний центр в Північній Ірландії.

● *Белград*

Арешт гальмує переговори

Уряд боснійської Сербської Республіки прийняв рішення поновити співробітництво з міжнародними Силами з виконання угоди про мир у Боснії та Герцеговині, яке боснійські серби в односторонньому порядку призупинили на знак протесту проти арешту мусульманською владою сербських генерал-полковника Джорджа Джукича та офіцерів, котрі прибули на переговори до Сараєва.

Проте уряд боснійських сербів не братиме участі у віденських переговорах зі зміцнення заходів довіри та роззброєння в Боснії та Герцеговині доти, поки всіх заарештованих не звільнять.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

І. Тиждень у Німеччині

Після різдвяних свят посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні зорганізувало поїздку кореспондента «Голосу України» до цієї країни. Привід був: навесні плановано офіційний візит федерального канцлера Гельмута Коля до Києва.

Тож саме на часі дізнатися, як німці сприймають Україну, і з чим прийде до нас глава їхньої держави. Цікаво, як у Німеччині розв'язують проблеми, що над ними й наше суспільство викручує собі мізки, а не завжди виходить на краще. Зрештою, і в їхній державі є постсоціалістичний простір, який вони мали намір швидко перевтілити в соціально орієнтовану ринкову економіку, а, вклавши туди стільки коштів, що нам і не снилося, поки що святкувати перемогу не можуть: не так усе просто.

Безумовно, тиждень у Німеччині, щоб збагнути усі її плюси й мінуси — це аж ніяк нереально. Але співробітники федерального відомства інформації й преси так раціонально побудували програму і так старалися, щоб я все зрозуміла і якомога більше побачила, що нам разом дещо, здається, вдалося. Принаймні люди, з якими випало зустрічатися, були щирими, а подекуди й терплячими, бо часом треба було довго розтлумачувати те, що для них справа звичайна і буденна.

Отож, протягом тижня мандруватимемо Федеративною Республікою Німеччиною. Але поїздка цього разу буде ділова. А перша зустріч — з Надзвичайним і Повноважним Послом України у Федеративній Республіці Німеччина Юрієм КОСТЕНКОМ.

По вулиці з двостороннім рухом

— Юрію Васильовичу, торік у липні у Німеччині побував Президент України Леонід Кучма, а цього року плановано візит Гельмута Коля до Києва. Тоді було досягнуто ряд важливих домовленостей, зокрема в галузі економіки. Як вони реалізуються?

— Я ще додав би, що в жовтні минулого року в Києві побувала група статс-секретарів, очолювана заступником міністра закордонних справ Німеччини фон Пльотцем. То ми, зі свого боку, а вони зі свого, проаналізували, що зроблено. З'ясувалося, що не так багато, як хотілося б. І не тому, що хтось не бажає працювати, а тому, що, незважаючи на те, що Німеччина — наш найважливіший партнер у Європі, дуже вже складно втілювати ці домовленості.

— А складність у чому?

— Дуже вже серйозні проблеми зачіпаються. Наприклад, з економічних виокремлю лише енергетичну галузь. Наші партнери чудово розуміють залежність України від енергоносіїв. І намагаються допомогти, наскільки це можливо. Скажімо, відома компанія Сіменс-АББ разом з іншими компаніями Європи працює над концепцією перебудови української енергетичної галузі.

Компанія «Рурське вугілля» протягом останнього часу активно співробітничає з нашою вугільною промисловістю. Нині ведуться переговори, щоб «Рурське вугілля» посприяло у перебудові цієї галузі. Тим більше, що досвід такий є: компанія запропонувала проект реконструкції польської вугільної промисловості. Результат вражаючий: Польща нині торгує вугіллям з Україною. Навіть з цих двох прикладів видно, які глибокі підвалини економічного співробітництва закладаються нині. Проте ж і складні.

— Кажуть, що в галузі політичній проблем менше: є політична воля до співпраці...

— Це правда. Але ж хочеться й зробити більше. Наприклад, започаткувати всебічне співробітництво у своєрідному трикутнику: Україна—Польща—Німеччина, як те, що є в іншому трикутнику: Франція—Німеччина—Польща. Німецька сторона готова розглянути його концепцію з тим, щоб співпрацювати. Справа ця перспективна, зупинка лише за самою концепцією, яку повинні запропонувати Україна й Польща.

— Я прочитала, що третина усієї гуманітарної допомоги, яку Україна одержала від світового співробітництва, надійшла з Німеччини. Але то було раніше. Зараз нібито Німеччина втратила до цього інтерес...

— Це не так. Німеччина й досі багато допомагає нам, а особливо постраждалим від аварії на ЧАЕС. Благодійні організації, зокрема «Діти Чорнобиля», не послабили свою увагу до цієї проблеми. Вони надсилають гуманітарні вантажі, приймають дітей на лікування та оздоровлення. Якщо коротко, то тут є підтримка і федерального уряду, і підприємців, і простих людей.

— Нині багато говорять про реалізацію домовленостей про повернення культурних цінностей, вивезених з України і Німеччини під час другої світової війни. Якою вам видається ця проблема?

— Це надзвичайно чутливе питання — і для українців, і для німців. Домовленість про повернення культурних цінностей була досягнута під час візиту Леоніда Кучми. На жаль, вони не виконуються. Наші урядовці зайняли страусину позицію: ніби угоди й треба виконувати, а в той же час не допускають німецьких експертів у запасники. Нам слід усвідомити: або ми виконуємо домовленості, або відмовляємося це зробити, заявивши про їх перегляд під впливом, скажімо, нової політичної ситуації.

— Але наші фахівці посилаються на те, що німецька сторона заявляє, нібито всі цінності після війни було передано в СРСР, і нині Україна повинна забирати їх уже в Росії...

— Я згоден з тим, що цей процес не може бути одностороннім. Правда, що частину культурних цінностей було вивезено за океан, а частину до СРСР. Як правда і те, що нам з Росії їх нелегко буде забрати — так уже склалося. Тому німецька сторона могла б посприяти у цьому. Тим більше, є відповідна резолюція ЮНЕСКО про те, що реституція має бути урядовою політикою. До речі, Німеччина її теж схвалювала. Одним словом, рух на цій вулиці має бути двосторонній.

— Я чула, що нібито однією з умов, за яких федеральний канцлер Гельмут Коль відвідає Україну, буде спорудження меморіалу загиблим під час війни на українській землі німецьким воякам...

— Це не умова, а побажання, цілком зрозуміле. Я знаю, що над цим нині працюють: київська обласна адміністрація виділила ділянку землі, де, крім спорудження пам'ятника, можливо, будуть також перепоховані німецькі вояки.

— І все ж, коли повернутися до українсько-німецького співробітництва, то як воно розвивається?

— За висхідною. І за всіма напрямами. Ці відносини виходять на рівень партнерства і в політиці, і в економіці, і в соціальній галузі. Надзвичайно важливою після візиту Леоніда Кучми була заява Гельмута Коля про те, що відтепер Бонн орієнтується не лише на одну столицю на території колишнього СРСР.

І це відчувається: товарооборот між нашими країнами зростає з року в рік і нині становить 2,5 мільярда марок. Хоч і не набагато, але зменшився розрив між експортом та імпортом. Триває постійний діалог між нашими країнами. І є всі підстави сподіватися, що він не перерветься.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Що сталося з Шенгенською угодою?

Неважко припустити, як розсердиться турист, який прилетів з Німеччини з шенгенською візою, коли в паризькому аеропорту у нього зажадають пред'явити документи.

Що, угоду вже скасовано? Зовсім ні, — повідомляє журнал «Європа». Просто Франція після низки кривавих інцидентів, пов'язаних з вибухами в паризькому метро, вирішила скористатися пунктом угоди, що дає змогу членам Шенгенської сімки зупинити або тимчасово скасувати «прозорість» кордонів з метою національної безпеки. Завдяки Шенгенській угоді було створено зону вільного пересування в рамках семи європейських країн: Франції, Німеччини, Іспанії, Португалії, Нідерландів, Бельгії та Люксембургу.

Дія цієї угоди передбачає вільне пересування як громадян цих країн, так і туристів, які отримали візу однієї з цих країн. Після невпевненого старту угода, здається, запрацювала на повну силу. На останньому засіданні виконавчого комітету під головуванням Бельгії французьку сторону запевнили в тому, що партнери з розумінням поставляться до її проблем, пов'язаних з тероризмом, злочинністю та наркотиками. Низку двосторонніх договорів було укладено з метою поліпшення спільної роботи правоохоронних органів у Шенгенській зоні. Мало того, французький президент і прем'єр-міністр Нідерландів прийняли рішення про створення посиленої системи взаємодії у боротьбі з розповсюдженням наркотиків і тероризмом.

Ще один показник того, що наявні раніше побоювання значною мірою подолано, — згода країн Шенгенської сімки розпочати діалог з 5 країнами Північного паспортного союзу, куди входять Швеція, Фінляндія, Данія, Норвегія та Ісландія. Переговори вже розпочато з Данією, Швецією та Фінляндією. І все ж таки, Італія і Греція все ще перебувають у стадії ратифікації Шенгенської угоди.

Бельгійське головування в Шенгенському виконавчому комітеті вселило впевненість, що робиться все можливе для вдосконалення механізмів Шенгенської угоди, особливо щодо надійності процедур видавання віз для громадян країн, що не входять до угоди, та в роботі спільної комп'ютерної мережі, що її називають Шенгенською інформаційною системою. Європейський Союз без внутрішніх кордонів поки що не створено, та невдовзі він може стати реальністю.

В Інституті законодавства Верховної Ради України

Законотворчість — не аматорство, а наукова праця

ПРАКТИЧНО весь минулий рік був для Інституту законодавства часом становлення. Однак утворений відповідно до Постанови Верховної Ради України від 7 жовтня 1994 року як науковий заклад інститут встиг заявити про себе конкретною працею. Це фундаментальні та прикладні дослідження у сфері державного управління суспільством, законопроектні роботи, координація участі наукових установ та інших організацій у законотворчій діяльності Верховної Ради України. Розробка концепції розвитку законодавчої системи України та проектів програм законодавчої діяльності Верховної Ради України, аналіз практики застосування законів та ефективності їх дії, пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, порівняльні дослідження систем українського законодавства із зарубіжним законодавством та міжнародним правом, науково-правова експертиза окремих законопроектів, участь у підготовці й виданні Верховною Радою України законодавчих актів та спеціальної юридичної літератури — такі сфери діяльності цього наукового закладу.

Отже, інститут став мозковим центром удосконалення законодавчої бази держави на науковій основі. Про те, як цей заклад реалізує поставлені завдання, — наша бесіда з директором Інституту законодавства Віталієм ОПРИШКОМ.

— Віталію Федоровичу, в яких галузях права працює інститут?

— За структурою передбачено сім наукових відділів: теорії та методології законотворчої діяльності та систематизації законодавства, конституційного законодавства і державного будівництва, адміністративного та фінансового законодавства, цивільного та господарського, трудового і соціального, кримінального та виправно-трудового, міжнародного та порівняльного законодавства.

Працюють у нас 46 осіб, 40 на постійній основі, решта — за сумісництвом.

Незважаючи на труднощі із залученням науковців до роботи в інституті, у нас постійно трудяться шість докторів і 13 кандидатів юридичних наук.

З метою підготовки наукових кадрів відкрито аспірантуру із спеціальностей: цивільне, міжнародне та трудове право. Готуємо трьох аспірантів. Крім того, за укладеними договорами про творче й наукове співробітництво контактуємо з Інститутом законодавства та порівняльного правознавства Росії, Білоруським інститутом державного будівництва і законодавства, Інститутом держави і права НАН України, Донецьким інститутом економіко-правових досліджень НАН України, Верховним судом України, Київським державним економічним університетом, Юридичним інститутом Одеського університету, Інститутом економіки НАН України, Одеським державним економічним університетом та іншими. За угодами з окремими науковими колективами ведуться дослідження. Наприклад, на договірній основі Інститут держави і права НАН України сформулював концептуальні засади розвитку законодавства України.

Інститут економіко-правових досліджень НАН України розробив концепцію формування і розвитку господарського законодавства України. Так само ведуться й інші науково-дослідні та законопроектні роботи.

Тимчасові наукові колективи займалися розробкою проекту Закону України «Про закони і законодавчу діяльність» (керівник — доктор юридичних наук, професор В.Копєйчиков), Концепції розвитку аграрного та земельного законодавства України (керівник — член-кореспондент НАН України В.Семчик), Концепції розвитку конституційного законодавства України (керівник — доктор юридичних наук, професор В.Погорілко), Концепції розвитку фінансового законодавства України (керівник — заступник начальника управління Мін'юсту України В.Демченко).

Одночасно слід зазначити, що розробка Концепції розвитку адміністративного, трудового та соціального, цивільного та кримінального законодавства здійснюється саме співробітниками інституту.

Ці та інші кроки спрямовані на підготовку проекту цілісної Єдиної Концепції розвитку законодавства України, розрахованої на найближчі 10 років, тобто до 2005 року. Вона має стати основою для створення Державної програми законопроектних робіт, яка дасть можливість системно і логічно, з урахуванням відповідних пріоритетів, на плановій основі ефективніше провадити законодавчу діяльність самій Верховній Раді.

— Віталію Федоровичу, нині дедалі частіше доводиться констатувати, що певні законодавчі акти суперечать один одному, а часто і не відповідають реаліям життя. Чи реагує на це інститут?

— Торік наші науковці провели дослідження і науковий аналіз змісту норм чинних кодексів України на відповідність їх життєвим реаліям. Опрацьовано Цивільний, Кримінальний кодекси України, Кодекси законів України про працю та адміністративні правопорушення. Нині підготовлено й рекомендовано до розгляду відповідним постійним комісіям розроблені в інституті проекти законів України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України і Кодексу про адміністративні правопорушення», «Про внесення змін і доповнень до Цивільного кодексу України». Ними передбачено внесення невідкладних змін і доповнень до майже 200 статей Кримінального кодексу України та 180 статей Цивільного кодексу України. Отже, пропоновано внести зміни до 380 статей названих кодексів. Нас чекає надзвичайно велика і складна робота, коли врахувати, що Верховна Рада України в середньому за рік (1994 та 1995 рр.) вносила зміни і доповнення до 940 статей. Це результат спільної праці всіх комісій, а також правоохоронних органів, які на наше прохання подали істотні пропозиції.

— Мабуть, інститут не стоїть осторонь створення проектів нових кодексів?

— Безумовно. Проаналізовано проект «Кримінально-процесуального кодексу України». А взагалі за рік інститут опрацював понад 40 законопроектів. Щодо кожного з них подано наукові висновки. Наприклад, крім «Кримінально-процесуального кодексу України», проаналізовано проекти законів «Про зброю», «Про пожежну безпеку», «Про професійні спілки», «Про війська внутрішньої та конвойної охорони», «Про надзвичайний стан», «Про вдосконалення законодавства», «Про адміністративне правопорушення», «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України», «Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про шлюб і сім'ю», «Про адвокатуру», «Про внесення доповнень до ст. 106 Кримінально-процесуального кодексу України», «Про встановлення адміністративної відповідальності за сімейне бешкетництво», «Про конституційне судочинство». Зробили ми також експертизу проекту Конституції Автономної Республіки Крим, проекту нової Конституції України, підготовленого робочою групою та обговореного 30 листопада 1995 року на засіданні Конституційної комісії, Конституційний договір між Верховною Радою України і Президентом України щодо поділу державної влади в Україні та інші.

Крім того, вивчено матеріали і направлені висновки відповідним постійним комісіям щодо можливості законодавчого забезпечення механізму пропорційного представництва українського та кримськотатарського народів у Верховній Раді України та представницьких органах місцевої влади Автономної Республіки Крим, механізму реалізації прийняття Закону України «Про участь громадськості в охороні порядку і державного кордону», можливості систематизації та модифікації норм сільськогосподарського (аграрного) права, доцільності прийняття окремого закону, який регламентував би вертикальну структуру виконавчої влади в Україні, пропозиції щодо проекту концепції адміністративної реформи в Україні та інших.

Враховуючи те, що конституційний процес наближається до свого завершення і постане потреба у розгляді й прийнятті проекту нової Конституції України, за ініціативою інституту було розроблено проект Закону «Про порядок прийняття нової Конституції України». Розробка такого законопроекту обумовлена ще й тією обставиною, що в чинному законодавстві є розбіжності і неузгодженості з цього питання.

— А чи впливає інститут на планування законотворчого процесу?

— Так. Ми намагаємося координувати законопроектні та пов'язані з ними науково-дослідні роботи, що їх виконують провідні науково-дослідні установи, вищі навчальні заклади та інші юридичні організації. Інститутом проведена відповідна організаційна робота зі збору необхідної інформації від провідних науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів та інших юридичних організацій щодо їх участі в 1996 році в координаційній нараді з питань здійснення законопроектних і науково-дослідних робіт.

А щодо процесу планування законотворчої діяльності Верховної Ради України, розроблено методологію, яку підтримала і схвалила частина постійних комісій. На основі цього документа інститут приєднався поряд з іншими структурними підрозділами Верховної Ради України до підготовки проекту «План законодавчих робіт на 1996 рік».

Разом із секретаріатами постійних комісій інститут готує пропозиції для подальшого вдосконалення планування їх роботи. Підготовлено проект Положення про планування законопроектних робіт.

Вдосконалюючи практику планування законопроектних робіт, інститут разом із Центром комп'ютерних систем проводить дослідну експлуатацію автоматизованої системи «Планування».

Виходячи з того, що в законодавчому процесі бере участь значне коло його суб'єктів, інститут вишукує ефективні форми співробітництва з ними. Насамперед ми налагодили ділові відносини з комісіями із питань законності та правопорядку; з питань правової політики і судово-правової реформи; з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування; прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин та деякими іншими. Вчені інституту беруть участь у засіданнях комісій, розробленні та експертизі законопроектів, надають необхідну консультативну допомогу. Інститут успішно співпрацює з окремими депутатами С.Кириченком, В.Шевченком, В.Семенюк, Є.Лупаковим, А.Моцпаном, Н.Карпачовою, В.Кравчуком, А.Писаренком та іншими. А науковий багаж таких вчених, як академіки НАН України Ю.Шемшученко, В.Мамутов, члени-кореспонденти НАН України В.Семчик, В.Сіренко, доктори юридичних наук, професори Я.Шевченко, М.Бору, О.Процевський, Є.Додін, М.Орзіх, В.Погорілко, М.Козюбра, Т.Кудлай, В.Авер'янов, Н.Титова та інші, які активно співробітничають з інститутом, піде на користь і депутатам.

Хороші форми співпраці інституту склалися і з Консультативною радою з питань державного будівництва і правової політики при Голові Верховної Ради України.

— Беручи безпосередньо участь у законотворчому процесі, інститут, на мою думку, мав би виступити провідником законодавства, його популяризатором.

— Це, врешті, і є одне з наших завдань, яке ми реалізовуємо у вигляді видавничої діяльності, організації підготовки офіційних видань збірників законодавчих актів України та інших спеціальних юридичних видань. З цією метою в інституті створено редакційно-видавничу раду та редакційно-видавничу групу. Підготовлено до видання багатотомний офіційний збірник «Закони України», перший том якого, обсягом 30 д.а., плановано видати у березні-квітні цього року. Створення редакційно-видавничої групи у складі інституту надало можливість відмовитися від послуг видавництва і заощадити лише на підготовці першого тому до 1 млрд.крб. Нинішнього року вийде підготовлений у 1995 р. довідник «Вчені-юристи України». Його укладено на основі розгорнутої комп'ютерної бази даних про більш як 600 науковців — докторів та кандидатів юридичних наук. Довідник «Вчені-юристи України» — це практична допомога і комісіям, і депутатам. А нині ми готуємо до видання збірку «Наукові праці Інституту законодавства Верховної Ради України».

Результати наукових досліджень працівників інституту висвітлюються у журналах і газетах, виступах по радіо і телебаченню. Деякі знайшли своє відображення у підручниках, коментарях, монографіях (наприклад, у підручнику В.Опришка «Міжнародне економічне право», у навчальному посібнику за участю В.Копєйчикова «Теорія держави і права», у науково-практичному коментарі Кримінального кодексу України за участю Є.Фесенка та в інших).

Певну роботу виконано у розв'язанні питань інформаційного забезпечення наукового процесу. Для одержання необхідної інформації використовують і автоматизований каталог «Хто є хто в українській політиці». Готуємося до під'єднання комп'ютерів інституту в мережу «INTERNET» для використання потрібної інформації з інших країн світу.

— Думаю, що для відстеження наукової діяльності інституту, популяризації законотворчого процесу не завадить і рубрика в газеті Верховної Ради України, яку ми сьогодні започаткували. Тож бажаємо вам успіхів.

Бесіду вела
Вікторія СВІТЛАНОВА.

«НАС ПІДТРИМАЮТЬ ВСІ, КОМУ НЕБАЙДУЖІ ІНТЕРЕСИ ДЕРЖАВИ»

КОЛЕКТИВ економістів підготував проект Закону «Про націоналізацію в Україні». Документ коментує народний депутат України Наталя Вітренко.

— Чим викликана необхідність розробки цього законопроекту?

— Якщо відбувається процес приватизації, то, погодьтеся, необхідно передбачити й можливість реприватизації, націоналізації. В жодній країні не буває так, щоб приватизація проходила без порушень. Тому потрібно мати законодавчий механізм їх виправлення. Не можу погодитися з людьми, які доводять, що підготовка цього закону — щось надзвичайне у світовій практиці. Це не так.

Безумовно, законопроект є соціально гострим. Він одночасно порушує багато злободенних питань економічного характеру. А відтак він конче необхідний.

Згідно з проектом, реприватизація, тобто повернення майна у власність держави, може здійснюватися як щодо приватизованих колективних, так і приватних об'єктів.

На сьогодні маємо чимало приватизованих підприємств, які стали збитковими, невигідними власникам. Або їх діяльність порушує екологічні умови чи становить іншу загрозу інтересам суспільства. Подібне може стати приводом, щоб порушити питання про націоналізацію.

У проекті закону визначено, що націоналізація в Україні — це процес викупу приватизованого державного або іншого, приватно-колективного майна, у разі виникнення державної чи громадської потреби. Це може бути не тільки викуп, а й купівля майна, майнових та корпоративних прав, у тому числі у разі банкрутства підприємства. Націоналізацією ми вважаємо й розірвання договорів купівлі-продажу за умов їх невиконання покупцями. Можливе й визнання цих договорів такими, що суперечать чинному законодавству про приватизацію.

— Наталіє Михайлівно, ви сказали, що націоналізація майна відбувається у разі потреби. А хто визначатиме, що ця потреба настала?

— Якщо власність співвідноситься з державною потребою, то рішення про націоналізацію прийматиме Верховна Рада. З виникненням такої потреби на регіональному рівні — це буде прерогатива обласних Рад. Тобто рішення про націоналізацію прийматиме колективний орган, який несе відповідальність за ефективність використання власності. Звичайно, воно має бути обгрунтоване. Приміром, може виникнути й така ситуація: створено приватне підприємство, що почало конкурувати з державним, і чиновники під виглядом націоналізації хочуть просто усунути конкурента. Щоб подібного не сталося, спеціалізований орган — Державний комітет з націоналізації має обгрунтувати й визначити процедуру націоналізації, а остаточне рішення вже прийматиметься на рівні представницьких органів.

Цей комітет буде виконувати й своєрідні контрольні функції щодо ходу приватизації. Відомо, порушень у цій сфері чимало. Візьмемо хоча б такий приклад. Фонд державного майна дає дозвіл на приватизацію київської ТЕЦ-5, найприбутковішої у Дарницькій електрифікаційній мережі. Утворюючи спільне підприємство, канадська фірма отримує 51% акцій під «ноу-хау».

На мій погляд, така приватизація призведе до зростання тарифів, передусім для промислових підприємств. Скажіть, який орган сьогодні може втрутитися, щоб приватизація таких важливих об'єктів відбувалася з урахуванням інтересів держави?

За цієї та подібних ситуацій можна було б порушувати справу про націоналізацію, зважаючи на потребу держави. Фонд державного майна не повинен тут виступати можновладцем.

Вважаю, що цього року процес приватизації повинен повністю стати на законні підвалини. Він має відбуватися згідно з затвердженою Верховною Радою програмою, а не на основі указів Президента.

Згадайте, ми приймали поправки до Державного бюджету минулого року, до якого не надійшло 87 мільярдів карбованців. Чому? Саме тому, що в приватизацію було закладено шалені темпи, які не виправдали себе, але в бюджеті з'явилася «дірка». Тому маємо розробити й прийняти на сесії Верховної Ради реальну програму приватизації та закон про націоналізацію. До речі, такі закони діють у багатьох країнах світу.

— Навколо законопроекту вже точиться багато суперечок. Звинувачують ліве крило парламенту у бажанні все повернути у лоно держави, як було раніше. Що ви скажете на це?

— Ліве крило — це ті люди, які передусім захищають інтереси більшості населення. Щоб захистити ці інтереси, потрібна економічна база. В усіх країнах світу саме державна власність є основою соціальних гарантій більшості населення. Якщо люди живуть добре, то можна зменшувати державну власність, оскільки загалом кожен у змозі піклуватися про себе. Коли в країні немає достатнього життєвого рівня, а у нас 78 відсотків населення живе за межею бідності, то де взяти кошти, щоб захистити їхні права?

Безумовно, слід мати державну власність, яка б ефективно працювала, давала б стабільні відрахування до бюджету, котрі потім виділяти на соціальні гарантії.

За умов розпорошення державної власності зникає ця база. На мій погляд, процес приватизації, що вже розпочався, націлений саме на знищення державної власності. Погодьтеся, законодавча база щодо цього недостатня, контролю практично ніякого. Більше того, неможливо застосувати й зворотний процес у випадках, якщо приватизація здійснюється незаконно, оскільки не маємо відповідної правової бази. Ось чому на такій «прихватизації» наживається той, хто найбільш спритний і нахабний, і за рахунок загальнодержавної власності стає багатієм. Звичайно, лівий блок парламенту погодитися з цим не може. Хочу вірити, що нас підтримають всі, кому небайдужі інтереси держави.

Інтерв'ю взяла Тамара ГРАБОВСЬКА.

З пошти

ЧИ ПОТРІБНІ ДЕРЖАВНІ СЛУЖБОВЦІ?

(Відкритий лист Президентові України Л.Д. Кучмі)

Вельмишановний Леоніде Даниловичу!

Звернутися до Вас примусила справа, яка потребує особистої уваги і реагування глави держави. Мені 37 років, маю вищу університетську освіту — викладач математики за фахом. Із 15 років трудового стажу понад 9 державної служби. У 1992 році був призначений завідувачем організаційного відділу Новоайдарської районної державної адміністрації Луганської області. Після її ліквідації працював на відповідній посаді в райвиконкомі. Нині знову працюю в райдержадміністрації.

Коли мене запросили працювати в райдержадміністрацію чотири роки тому, то це було підвищенням і посадовим, і матеріальним. Як завідувач відділу я отримував заробітну плату, без статусу державного службовця (ще не був прийнятий Закон України «Про державну службу»), на 40—50 відсотків вищу, ніж ставка вчителя в школі чи посадовий оклад спеціаліста бюджетної сфери або народного господарства. За минулі роки моє підвищення обернулося погіршенням матеріального становища. Тоді як працівникам освіти, культури, охорони здоров'я заробітна плата підвищувалась до рівня середньої в промисловості, індексувалась, державні службовці отримували майже незмінні посадові оклади. Для прикладу: у вересні минулого року директор школи в районі одержував заробітну плату 12—15 мільйонів карбованців. Завідувач відділу освіти райвиконкому, маючи посадовий оклад 4,2 млн. крб., з усіма надбавками отримував до 8 млн. крб. Мій же посадовий оклад становив 3,9 млн. крб., а ставка вчителя моєї кваліфікації в школі була 7,2 млн. крб.

Написати цього листа спонукала постанова Кабінету міністрів України № 1043 від 25.12. 95 р. «Про впорядкування оплати праці працівників апарату органів державної виконавчої влади, прокуратури, судів, митної служби та інших органів». Вона була прийнята урядом на виконання Вашого доручення. Ми всі з нетерпінням чекали цей документ, бо державні службовці низового рівня протягом останніх років опинилися у відчайдушному становищі. Мета постанови добра — створити відповідні умови для належного виконання службових обов'язків працівників органів державної виконавчої влади. А її суть звелась до фарсу. Покажу це на особистому прикладі.

Відповідно до постанови мені, завідувачу організаційного відділу райдержадміністрації, встановлено посадовий оклад 6.750 тис. крб. А ставка вчителя математики у школі при 18-годинному тижневому навантаженні (3 години на день!) ще в листопаді минулого року становила 9,543 тис. крб. Навіть випускники середніх спеціальних закладів, які прийшли працювати в школу, мають ставку 8,768 тис. крб. Мої колеги в школі нині отримують по 12—16 млн. крб. Це також не багато, але... На такому ж рівні платня спеціалістів культури, охорони здоров'я. До того ж, щомісяця вона індексується.

Мені можуть заперечити, що, крім посадового окладу, я одержую різні надбавки як державний службовець. Це дійсно так, вони є. За ранг (11-й, найвищий у своїй категорії) — 2,1 млн. крб., за вислугу років (15 відсотків посадового окладу з урахуванням доплати за ранг) — це ще 1,3 млн. крб. Всього виходить 10 млн. крб. Є ще й щомісячна премія у розмірі третини посадового окладу, яка виплачується на розсуд керівника. Головні спеціалісти у відділах і управліннях мають ще нижчі посадові оклади і доплати за ранг. Той, у кого стаж державної служби менше трьох років, надбавку за вислугу років не одержує і в цілому отримує заробітну плату значно меншу, ніж мав би, працюючи за фахом.

Якщо взяти посадовий оклад голови районної держадміністрації (він же голова районної Ради, обраний населенням району), то після підвищення з 1 січня 1996 року він становить 11,7 млн. крб. Це на рівні посадового окладу директора найменшої в районі сільської школи. То чи будуть спеціалісти різних галузей народного господарства за таких умов мати бажання працювати в органах державної виконавчої влади? Та ще й обиратися на конкурсній основі. Відповідь однозначна — ні! Тому і залишають державну службу досвідчені фахівці.

Не краще становище щодо цього в сільських, селищних Радах народних депутатів, які є базовим рівнем місцевого самоврядування. Навіть те мізерне підвищення заробітної плати, яке передбачене постановою, зводиться нанівець підвищенням з 1 січня тарифів на житлово-комунальні послуги.

І це називається «забезпечити достатні матеріальні умови для належного виконання службових обов'язків, сприяти укомплектуванню апарату державних органів компетентними і досвідченими кадрами, стимулювати їх сумлінну і ініціативну працю»? Це так держава піклується про своїх державних службовців? Своєю постановою від 4.10.95р. Кабінет міністрів запровадив надбавки до посадових окладів за особливий характер роботи та інтенсивність праці до 70 відсотків посадового окладу з урахуванням доплати за ранг головам і заступникам голів райдержадміністрацій, керівникам і заступникам керівників самостійних управлінь, відділів держадміністрацій, а рядовий службовець, у тому числі і завідувачі відділів секретаріату, які виконують усю підготовчу (чорнову) роботу, знову залишилися ні з чим. Хіба це справедливо? Якщо ситуація не зміниться, то настане час, коли в органах державної виконавчої влади і місцевого самоврядування гостро постане проблема забезпечення кадрами. Вона вже сьогодні актуальна для багатьох районів.

Немає нічого дорожчого, ніж «дешева» влада. Ми сподіваємося, що Президент розуміє це і доручить Кабінету міністрів не на словах, а на ділі виконати положення ст. 33 Закону України «Про державну службу». Завтра може бути запізно.

З повагою і надією
Анатолій ГЛАЙБОРОДА,
завідувач організаційного відділу Новоайдарської райдержадміністрації Луганської області.

Мін'юст: 1995 рік важкий, але зроблено немало

8 лютого в Міністерстві юстиції відбулася колегія, яка розглянула підсумки роботи органів юстиції і судів за 1995 рік та напрями подальшого розвитку правової реформи в Україні.

На колегію були запрошені начальники управлінь Міністерства юстиції, начальники обласних управлінь, голови обласних судів. Також присутніми були віце-прем'єр України Василь Дурдинець, заступник голови Верховного Суду України Володимир Стефанюк та представники інших міністерств і відомств.

Із доповіддю з цього питання виступив перший заступник міністра юстиції Володимир Черниш. Зокрема, він зазначив, що 1995 рік для міністерства видався складним. Особливо суттєвими є проблеми в самій системі органів юстиції, серед яких: кадрова політика та непорозуміння, що виникають у взаємовідносинах між управліннями юстиції та судами.

З причини законодавчої незавершеності проблемою для Міністерства виявилася функція організаційного забезпечення судово-правової реформи та діяльності судів. Тому значну частину своїх зусиль Міністерство витрачає на розробку доповнень і змін до відповідного законодавства.

Було немало сказано про роботу судових виконавців, яка набуває все більшого значення. Так, за 1995 рік вони повернули державі трильйон крб., а взагалі повернуто майже 75 % майна, призначеного до вилучення. Також були висловлені побажання прискорити прийняття Закону «Про виконавчу судову службу», який би надав належного статусу судовим виконавцям.

Окремою темою в доповіді підкреслено експертне забезпечення правосуддя: так, експертними інститутами, які розширили свої мережі від 2 до 5, за останній рік було виконано на 3000 експертиз більше, ніж у 1994 році.

Нарощує темпи нотаріат. Вперше його проблеми піднято урядом на рівень інших державних проблем. Міністерство юстиції розробило програму, за якою передбачається перехід нотаріату в Україні до самоврядування, оскільки досвід праці приватних нотаріусів має значну перевагу над роботою державних. У майбутньому приватні нотаріуси можуть дати прибуток державі. До того ж міністерство вирішило питання про створення нотаріальних архівів саме за рахунок коштів приватних нотаріусів.

Важливим напрямом діяльності Міністерства юстиції є робота по легалізації об'єднань громадян. За минулий рік зареєстровано 138 об'єднань громадян, 105 благодійних фондів, 4 політичні партії. У ході перевірок, здійснених працівниками відповідних управлінь міністерства, винесено 50 попереджень про необхідність усунення виявлених порушень чинного законодавства.

Також міністерством було вжито певних заходів щодо організації правової освіти населення на місцях.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Бехівська бухгалтерія: ні добра, ні добрив

(Початок на 1-й стор.).

Федора Беха, який усе життя пропрацював на тракторі, як й інших селян, більше, ніж радіація, турбує нинішній економічний хаос. Бо хіба це нормально, що поліщукам, які здавна сіяли льон і мали з того найбільші прибутки, стало невигідно вирощувати цю культуру.

Проблема всього Коростенського району: за кілька років жодне з тридцяти шести господарств не змогло придбати ні трактора, ні комбайна, а кількість внесення добрив у грунт скоротилася в десять разів.

— Зачароване коло, щоб мати більше коштів, треба виробляти більше молока і м'яса, але для цього потрібно й більше кормів. Без добрив їх на наших грунтах не виростиш. Але за що купити добрива? — запитує голова бехівського КСП Микола Присяжний. — А без серйозного поповнення техніки зможемо проіснувати хіба що два роки.

І все ж роблять тут ставки на м'ясне тваринництво, яке при найменших затратах обіцяє найбільші прибутки. Так на фермі з'явився поліський тип української м'ясної породи та абердино-ангуська — родом з Голландії. Завідувачка комплексу Антоніна Пашинська будь-кого може переконати, наскільки вигідно утримувати цю худобу, для якої навіть приміщення мати не обов'язково. А вихід м'яса найбільший.

Щоб мати «свіжу копійку», в господарстві створили власний цех з виготовлення сиру солугуні, навіть хлібопекарню. Досвід сусідів, які заробили на овочах мільярд, переконав, що треба активно займатися і їх вирощуванням.

І все ж, як не крути, а недарма держава раніше платила поліським господарствам за одиницю продукції більше, ніж лісостеповим, бо й затрати на Поліссі значно більші. А взагалі ж про гроші у Бехах говорять з сумом. У КСП «Перемога» виплата зарплати затримується на два місяці. А у деяких інших господарствах селяни не бачили її ще з липня. Загалом по району бракує 84 мільярдів, щоб сплатити заборгованість людям. Ще сто мільярдів — борги господарств за електроенергію, добрива тощо.

Бехівська «Перемога» та ряд інших господарств уже визначили стратегію. Може, вистоять. А як допомогти піднятися лежачим?

Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото),
Олексій КАВУН.

Щоб колегію затвердити, треба її сформувати

Журналісти шукають сенсацій і підштовхують до міркувань. Що вже непогано

У ЗАСОБАХ масової інформації минулий рік для органів прокуратури минув, можна сказати, під знаком сенсаційних інтерв'ю, статей і телепередач про «розборки» у Генеральній прокуратурі й довкола неї. До цього почали звикати. І дивитися на органи прокуратури не як на важливий державний орган, який виконує складну й вельми корисну, соціально значущу роботу з захисту прав особистості, підтримання режиму законності й охорони правопорядку у країні, а як на об'єкт різних пересудів і несхвальних оцінок. І до цього були підстави, пов'язані з діяльністю деяких колишніх високопоставлених прокурорських працівників, які одержали негативну характеристику у Верховній Раді.

Нині нормалізується обстановка в прокуратурі, усуваються непорозуміння, що виникли, вживають заходів до поліпшення організації роботи в органах прокуратури і передусім у її центральному апараті.

Однак і таке становище не всіх влаштовує. Чекають на нові сенсації, а їх немає. Як бути? І от уже приводом для нової «сенсації» стало призначення Генеральним прокурором своїх заступників. «Чи порушив Генеральний прокурор України Конституційний договір?» — запитують цікаві. Запитання слушне й доречне. Тільки, намагаючись відповісти на нього, треба подивитися в основоположні нормативні акти, а не схоластично коментувати дії Генерального прокурора.

Отож із точки зору духу й букви закону, аналізу норм права розглянемо поставлену проблему.

В основоположному нормативному акті для органів прокуратури — Законі України «Про прокуратуру» — у статті 15 чітко і ясно сказано, що Генеральний прокурор України призначає першого заступника, заступників Генерального прокурора, керівників структурних підрозділів, головного бухгалтера, інших працівників Генеральної прокуратури України, а також прокурора Автономної Республіки Крим за погодженням з Верховною Радою автономії, прокурорів областей та ін.

Тому, коли дотримуватись букви закону, а не вправлятися у марнослів'ї, то можна сказати, що, призначаючи своїх заступників Генеральний прокурор діяв чітко в рамках своїх повноважень, й ані на крок не відступив від установленого порядку.

Мені можуть сказати, що, мовляв, згідно з законом про прокуратуру, перший заступник і заступники Генерального прокурора, а також прокурор Автономної Республіки Крим за посадою входять до складу колегії Генеральної прокуратури України. А персональний її склад затверджує Верховна Рада України. І це справді так, що декого приводить до хибних оцінок повноважень генпрокурора.

Не слід забувати, що за законом персональний склад колегії для затвердження подає саме Генеральний прокурор, а не хтось інший. Виходить, коли керуватися змістом закону та елементарною логікою, треба, щоб Генеральний прокурор, перш ніж представити членів колегії Верховній Раді, призначив своїх заступників, прокурора Автономної Республіки Крим та інших працівників і з них сформував колегію, а вже потім її склад подав Верховній Раді на затвердження. Інакше постає питання, у ролі кого він представлятиме парламентові кандидатів у члени колегії.

Отже, законодавець дає право Генеральному прокуророві спершу сформувати колегію з числа працівників прокуратури, яких він призначив на посаду, а тоді її персональний склад подати Верховній Раді для затвердження, а не робити навпаки.

Не можна також не звернути уваги на те, що, призначаючи Генерального прокурора України на посаду, Верховна Рада тим самим легітимізує цю службову особу, тобто робить її конституційною, покладаючи на неї всю відповідальність за діяльність усіх органів прокуратури. Цю тезу підтверджує стаття 2 закону про прокуратуру, де сказано, що Генеральний прокурор не менш як раз на рік звітує перед Верховною Радою України про діяльність прокуратури. І це правильно.

Однак порядок затвердження такого дорадчого органу, як колегія, справді веде до непорозумінь.

По-перше, члени колегії одержують від вищого законодавчого органу майже рівну легітимність з Генеральним прокурором.

По-друге, згідно з частиною 3 статті 18 закону про прокуратуру, в разі суперечностей між прокурором і колегією він проводить своє рішення. Про суперечності Генеральний прокурор доповідає Голові Верховної Ради України, а члени колегії можуть повідомити йому свою думку. Як бачимо, це положення дає реальну можливість переглянути рішення Генерального прокурора, але і в цьому разі відповідальність перед парламентом залишається за Генеральним прокурором, а не за членами колегії.

По-третє, визнано, що керівник вищого рівня добирає собі «команду» професіоналів для досягнення поставлених цілей. Тут не останню роль відіграє так звана психологічна сумісність працівників. Нерідко трапляється, що прекрасні професіонали, люди з достатньою компетенцією через психологічну несумісність «валять» доручену справу.

Тому, на нашу думку, потребує перегляду існуючий порядок створення колегії Генеральної прокуратури України.

Диференціації рівня легітимності Генерального прокурора і членів колегії, на наш погляд, можна досягти, якби склад колегії формував і затверджував Генеральний прокурор за погодженням з Президією Верховної Ради України. Це виключало б зазначені різночитання у розумінні повноважень Генерального прокурора.

Відповідь на запитання про те, чи порушив Генеральний прокурор України Григорій Ворсинов Конституційний договір, призначаючи на посаду своїх заступників, даю однозначну: ні. Генеральний прокурор діяв у межах своїх повноважень, організуючи роботу в центральному апараті прокуратури, і звинувачувати його в тому, що він кинув виклик і Президентові, і Верховній Раді, щонайменше абсурдно і некоректно.

Олександр МИХАЙЛЕНКО,
доктор юридичних наук, професор кафедри правосуддя Національного університету імені Тараса Шевченка.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЗМІН В ПЕНСІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ

з 1.01.1996 року в зв'язку з внесенням змін до законів України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та прийняттям постанов Кабінету міністрів України щодо соціального захисту населення

Виплати, які до 1 січня 1996 року одержували громадяни, пенсійне забезпечення яких здійснюється відповідно до законів України «Про пенсійне забезпечення» і «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ», складалися з пенсії разом з надбавками, підвищеннями, передбаченими чинним законодавством, компенсаційних виплат, запроваджених в жовтні 1994 року та лютому 1995 року, розмір яких складав відповідно 291 тис. крб. і 1623 тис.карбованців.

Розміри пенсій, без врахування зазначених компенсаційних виплат, відповідно до постанов Кабінету міністрів України від 10.01.96 р. № 32 і № 35 з 1 січня 1996 року збільшуються в 1,922 раза.

Залишається компенсаційна виплата в розмірі 1623 тис. карбованців, яка встановлена відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 2 жовтня 1995 року № 776 і буде виплачуватись окремо від пенсії.

Пенсіонерам, у яких розмір пенсії після збільшення з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, щомісячних компенсаційних виплат не досягає 3300 тис. карбованців, буде провадитися виплата цільової грошової допомоги на прожиття. Розмір допомоги визначається як різниця між 3300 тис. карбованців і щомісячною грошовою виплатою, яку одержує пенсіонер. Зазначена допомога встановлена в розмірі до 887 тис. карбованців.

Загальна сума, що складається з пенсії, компенсаційних виплат, цільової грошової допомоги, збільшується в порівнянні з раніше отримуваними виплатами:

— для одержувачів мінімальної пенсії за віком в 1,27 раза;

— для одержувачів максимальної пенсії на рівні 3-х мінімальних пенсій за віком в 1,27 раза;

— для одержувачів максимальної пенсії за віком на рівні 4-х мінімальних пенсій за віком в 1,34 раза.

Згідно з постановою Кабінету міністрів України від 9.01.96 р. № 19 встановлена державна грошова допомога до 1500 тис. карбованців одиноким непрацюючим громадянам, які досягли пенсійного віку чи визнані інвалідами І або II групи, і сім'ям, які складаються із зазначених категорій громадян, середньомісячний сукупний доход яких на одного члена сім'ї не досягає величини вартості межі малозабезпеченості — 4800 тис. карбованців.

Заяви про надання цієї допомоги необхідно подавати до органів соціального захисту населення.

До числа одиноких громадян належать громадяни, які не мають працездатних родичів, зобов'язаних за законом їх утримувати, в тому числі подружжі пари та інші сім'ї чи особи, передбачені в постанові.

Державна грошова допомога призначається зазначеним громадянам, якщо середньомісячний сукупний доход на одного члена сім'ї за три попередні місяці перед місяцем звернення за допомогою не досягав величини вартості межі малозабезпеченості 4800 тис. карбованців.

Розмір державної грошової допомоги разом з пенсією та іншими доходами (виходячи із середньомісячного доходу за три попередні місяці) не може перевищувати встановленої величини вартості межі малозабезпеченості.

Максимальний розмір державної грошової допомоги на кожного члена сім'ї не може перевищувати 1500 тис. карбованців.

Надалі планується цю допомогу надавати й іншим категоріям пенсіонерів.

А в даний час малозабезпечені непрацездатні пенсіонери відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 10.01.96 р. № 33 можуть звернутися до комісій, створених при місцевих органах виконавчої влади за додатковою щомісячною допомогою. Зазначена допомога надається в розмірі до 1500 тис. карбованців.

Особливість пенсійного забезпечення учасників війни полягає в тому, що до пенсій, які вони отримують за свою працю, встановлені підвищення. Розміри цих підвищень у зв'язку з внесенням змін до закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» з 1 січня 1996 року, виходячи із розрахункового розміру мінімальної пенсії за віком 790 тис. карбованців, складають:

— інвалідам війни І групи — 400 процентів мінімальної пенсії за віком (3160 тис. крб.), II групи — 350 процентів мінімальної пенсії за віком (2765 тис. крб.), III групи — 200 процентів мінімальної пенсії за віком (1580 тис. крб.);

— учасникам бойових дій — 150 процентів мінімальної пенсії за віком (1185 тис. крб.);

— учасникам війни, нагородженим орденами і медалями колишнього Союзу РСР за самовіддану працю і бездоганну військову службу в тилу в роки Великої Вітчизняної війни, 75 процентів мінімальної пенсії за віком (593 тис. крб.), іншим учасникам війни — 50 процентів мінімальної пенсії за віком (395 тис. крб.);

— членам сімей, зазначеним у пункті 1 статті 10 цього закону, а також дружинам (чоловікам) померлих інвалідів Великої Вітчизняної війни, які не одружилися вдруге, — 150 процентів мінімальної пенсії за віком (1185 тис. крб.). Дружинам (чоловікам) померлих учасників війни і бойових дій, партизан і підпільників, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге — 50 процентів мінімальної пенсії за віком (395 тис. крб.);

— особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною — 250 процентів мінімальної пенсії за віком.

Після внесення змін до статті 22 Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» з 1 січня 1996 року мінімальні пенсії встановлені у розмірах:

— інвалідам війни І групи — у розмірі чотирьох мінімальних пенсій за віком, II групи — трьох з половиною мінімальних пенсій за віком, III групи — двох мінімальних пенсій за віком.

Що стосується інвалідів війни, то загальна найменша сума виплат після прийняття двох законів з 1 січня 1996 року складає:

— по І групі інвалідності — 9523 тис. крб. (3160 тис. крб. /мінім. пенсія/+3160 тис. крб. /підвищення/+1580 тис.крб. /надбавка на догляд/+1623 тис. крб. /компенсаційна виплата/);

— по II групі інвалідності — 7153 тис. крб. (2765 тис. крб. /мінімальна пенсія/+ 2765 тис. крб. /підвищення/+ 1623 тис. крб. /компенсаційна виплата/);

— по III групі інвалідності — 4783 тис. крб. (1580 тис. крб. /мінімальна пенсія/+1580 тис. крб. /підвищення/+1623 тис. крб. /компенсаційна виплата/).

Що в імені тобі моїм?

Про сферу діяльності Служби економічних розслідувань

ОСТАННІМ часом багато пишуть і говорять про потребу в створенні нового правоохоронного органу. На зразок Федерального бюро розслідувань США або ДІА Італії.
Чи потрібні Україні нові витрати і ще один загін правоохоронців?
Безперечно, так. Бо факти з нашого життя свідчать: у нас немає прогнозування економічних кроків.
Залежно від рівня стабільності держави змінюється ефективність їхнього застосування: мінімальна стабільність закликає на допомогу військове управління, під час загострення економічних криз найефективніше економічне, а у стабільній державі — політичне управління.
Таким чином, з'ясували: є співвідношення, яке визначає стабільність держави: залежно від рівня стабільності треба використовувати один із трьох типів управління; для ситуації, яка склалася сьогодні в Україні, найбільше підходить економічне управління, ознаки й особливості якого також визначено.

Хто хоче дійти, має знати, куди йому треба йти

Ухвалено рішення не дотувати оплату житла. Рішення не продумане і не обчислене. Економісти знають: є межа підвищення, вище за яку йде зниження надходжень (наприклад, як це показує крива Лаффера, яка відображає залежність розмірів надходжень до бюджету від установленого рівня податків). Знехтували цими знаннями. Наслідок: держава перестала одержувати оплату за житло. Спочатку повністю. Адже перед пенсіонерами (і не лише перед ними) стояла дилема: заплатити за квартиру і померти від голоду чи не платити за квартиру і вижити. Звичайно, вибирали друге.

Очікувалося збільшення надходжень до бюджету, і за рахунок цього — можливість оплати енергоносіїв. Наслідок — жодних надходжень, держава повністю сплачувала за всі комунальні послуги.

Але «реформатори» не змирилися. І вдруге наступили на граблі: почали видавати компенсації. Надходження пішли. Але при цьому держава сплачує більшу частину комунальних послуг значній частині населення.

І все ж політика «придушення» дотацій тривала. Що змусило втретє наступити на граблі: прийняти рішення про скасування пені. Наслідок — значна частина населення не сплачує квартплату, справедливо думаючи, що зростаюча інфляція зробить її з плином часу менш відчутнішою для їхнього бюджету.

Можна було б продовжити «історію ходіння по граблях», але й з наведеного видно непродуманість економічних рішень.

Другий приклад. Зміна структури народного господарства. Президент на засіданні прес-служби повідомив, що Україна має збільшити випуск продукції легкої промисловості в 4—5 разів, а обсягів послуг, зв'язку й транспорту — у 7 разів. Але промовчав про необхідність наявності ринків збуту для всього виробленого. Та й про купівельну спроможність населення, яка весь час зменшується, також не згадав.

Економічні віщуни владних структур увесь час лякали населення різким падінням рівня виробництва, випадково чи через незнання не враховуючи, що перехід до ринкових умов господарювання в усіх країнах світу призводив до зміни структури: виробництво скорочується, сфера послуг — зростає. Ось дані, які підтверджують це: «якщо промислова сфера в Україні займає 54,5%, то у Великобританії — 29,8%, США — 26,2%, Франції — 29,6%, Японії — 33,8%. Сфера послуг, відповідно: 26,2; 67,7; 71,7; 64,2; 58,6; сільське господарство — 19,3; 2,5; 2,7; 6,2; 7,6 (Жовталюк Н. В «андерграунде» образования темно. — «Зеркало недели», 25.03.95 г., с. 16).

Отже, трагедії в скороченні виробництва немає. Трагедія була для багатьох людей, які тимчасово або зовсім втратили робочі місця і засоби до існування лише через те, що вже згадувані віщуни не виконали своїх зобов'язань.

ВОНИ мали б підрахувати, в яких галузях і до якого рівня це падіння триватиме. Звідси — зробити прогнозні розрахунки й подати пропозиції щодо перепрофілювання, ліквідації непотрібних і створення нових підприємств і галузей народного господарства. І завдяки цьому допомогли б громадянам країни уникнути нервових потрясінь і втрат.

В економіці спочатку йде розрахунок, а потім оприлюднюються перспективи (у політиці, очевидно, навпаки: спочатку говорять про майбутні результати, а потім... як Бог пошле!).

А суть полягає в тому, що Україна вступила в світ, у якому сфери виробництва поділено. Тому має знайти для себе ніші, обчислити їхні потреби і свої можливості, визначитися, як їх має відвойовувати й захищати. І лише після цього ставити завдання збільшити випуск продукції у відвойованій сфері діяльності. Але зробили навпаки...

А чому повинна зростати сфера послуг? Перш за все тому, що вона виявляється на своїй власній території. Значить, захищати це поле діяльності набагато легше. В той час, як у сфері виробництва «домогтися» «місця під сонцем» дуже важко.

Не упертістю, а розрахунками

Отут ми нарешті й підійшли до головного. Якщо треба відчинити двері і є ключ від замка, навряд чи розумна людина почне ламати їх. Але саме такий вигляд мають ті, у кого влада й можливості, замість того, щоб дізнатися, які умови нової для нашої країни «гри», намагаються впертістю перебороти об'єктивні причини.

СТАБІЛЬНІСТЬ державної влади визначається співвідношенням трьох основних показників: економіки, права й ментальності (в даному разі — це відповідність самоусвідомлення сприйняття країни й народу іншими країнами й народами).

Порушення правильності дозування призводить до хворобливих збочень і значних втрат, дестабілізує суспільний устрій.

Це легко можна побачити на прикладі незалежної України. Незалежність поперваx стимулювала зміну ментальності: самосвідомість різко зросла, а сприйняття у світі майже не змінилося. Намагаючись змінити сприйняття, самосвідомість спонукала до нераціонального використання ресурсів, до вступу в безліч міжнародних організацій і до «народження» багатьох посольств, консульств і т.д.

Пов'язані з цим видатки поглибили і без того тяжку економічну ситуацію в країні. Дали поштовх ще більшому збоченню в становищі вказаних «трьох китів» стабільності. Водночас, економічна ситуація не дає можливості сплачувати рахунки за гіпертрофованою самосвідомістю, що призводить до підриву авторитету країни за кордоном.

Звідси — складнощі з приватними капіталовкладеннями з-за кордону. Якщо додати, що правове поле також не підготовлено як слід, стане зрозуміло, чому в економіку Угорщини (країни з населенням в 15 млн. чоловік) приватні інвестори США вклали 45 млрд., а в економіку України (країни з населенням в 51,5 млн. чоловік) — лише 1,5 млрд. доларів США.

Непідготовленість управління до розв'язання завдань даного етапу стала причиною й багатьох інших бід України. Наприклад, вивозу капіталів за кордон і зростаючої злочинності.

Координаційний комітет з боротьби з організованою злочинністю гордо повідомив, що в результаті роботи Комісії з повернення незаконно вивезених за межі нашої країни капіталів до України повернуто 500 млн. доларів, вирішується питання про повернення ще 1 млрд. доларів. Звичайно, маємо успіхи як факт, однак не треба забувати, що навіть за дуже скромними оцінками із України вивезено 40 млрд. доларів.

У всіх розвинутих країнах світу працюють економічні розвідки і контррозвідки. До захисту економічних інтересів підприємств країни підключаються перші керівники (пригадаймо поїздку Франсуа Міттерана, президента Франції (нині уже покійного), до Південної Кореї для забезпечення французьким фірмам перемоги у тендері на виробництво надшвидкісних поїздів, сума замовлення становила 16 млрд. доларів США).

В СРСР цими питаннями займалося багато інститутів (наприклад, Всесоюзний інститут кон'юнктурних досліджень, Інститут світової економіки, колишній директор якого Є. Примаков зараз очолює Міністерство закордонних справ Росії, Інститут США й Канади, колишній заступник директора якого А. Кокошин зараз заступник міністра оборони Росії, Інститут Європи, Інститут сходознавства і т.д.).

Росія як основна правонаступниця СРСР одержала ці організації у спадок. А Україна?

Україна відданих їй спецслужб не мала, їх створювали поступово. Спецохорона, розвідка, контррозвідка... Але все давалося дуже важко: не вистачало базових інститутів і організацій, не вистачало патріотично настроєних офіцерських кадрів, сильні були настрої повернутися до СРСР.

Поступово все відносно налагодилося. Але професіональних кадрів, що їх вирощують протягом десятиліть, бракує й нині. А тут ще — різкі зміни напрямів пошуку, умов роботи і цілей.

Однак, треба робити свою справу. Створювати спеціальні інститути й організації, шукати нові форми й методи, докорінно змінювати систему орієнтації й підготовки кадрів.

І, незважаючи на труднощі, в галузі теоретичних досліджень економічної безпеки держави Україна попереду всіх: розвинені країни — оскільки у них не виникало таких проблем, тому й рішень не шукали; співтоваришів по незалежності — тому, що саме Україну першою було піддано жорсткому економічному тискові, який можна порівняти хіба що з енергетичними кризами 1973 й 1979 років, які пережив світ.

В Україні видано перший підручник з економічної безпеки держави (українською мовою), захищено магістерську дисертацію на цю тему.

Дарма кажуть, що жереб — сліпий: він обирає тих, кому об'єктивно має випасти. Президент України запропонував Раді Безпеки ООН паралельно створити Раду економічної безпеки ООН. Продемонструвавши глибоке розуміння нашою країною проблем, які стоять перед світовим співтовариством (особливо перед молодими незалежними державами), нової ситуації, що склалася в світі.

Економічні заходи впливу стають для країн молодої незалежності єдиним і найефективнішим засобом захисту від агресії.

Аналіз показує, що ані вступ до військових блоків, ані підписання угод про взаєморозуміння не в змозі захистити малу країну від агресивного великого сусіда.

Економічна блокада, ембарго на поставки, яке використовує світове співтовариство для приборкання агресивних устремлінь, — найефективніші засоби за нинішніх умов господарювання, за умов високорозвиненого кооперування та інтернаціоналізації виробництва.

«Захід... панує у політичній сфері, сфері безпеки, а спільно з Японією — і в сфері економіки... Сам вислів «світове співтовариство» перетворилося на евфемізм, який прийшов на зміну вислову «вільний світ», — це думка визначного вченого-аналітика Семюеля Хантінгтона (Хантінгтон С. Столкновение цивилизаций? — «Полис», 1993).

Панування Заходу та Японії у сфері економіки, гарантії цих країн і ООН вселяють надію на те, що інші країни світу не піддадуться на спокусу зазіхнути на територіальну цілісність і суверенітет молодих держав.

А побоювання мають підоснову: на думку аналітиків ЦРУ США (про це повідомила телекомпанія «Ай Ті Ен»), територію України поділять між собою Росія, Польща, Румунія та Словаччина.

Віщуни помилилися. Наша країна живе вже п'ятий рік. І має всі підстави проіснувати не одне тисячоліття, увійти до 10—15 найрозвиненіших країн світу.

Але це — перспектива. А суворі будні такі: борг України становить 8,8 млрд. доларів США; оплата кредитів «охоплює» 11% Державного бюджету (тобто приблизно в 7 разів більше, ніж видатки на охорону здоров'я), середня заробітна плата становить 5%, а пенсія — 2 % від їх середнього рівня в світі (згадка про те, що ціни в середньому в 10 разів нижчі за світові, може лише підтвердити жебрацьке становище значної частини населення України).

Віднайти свою «нішу»

Економічне управління передбачає раціональне використання ресурсів і оцінку дій щодо головного критерію — економічної доцільності.

Що виробляти і за якою ціною продавати, які галузі народного господарства розвивати швидше, а розвиток яких уповільнити, на які ринки збуту і продажу виходити, як і чим захищати свої сфери діяльності і громадян? На ці та багато інших актуальних для України та її громадян питань могла б відповісти Служба економічних розслідувань (СЕР).

ЕКОНОМІЧНА розвідка досліджує ринки продажу та збуту, наявність патентів, визначає конкурентів і вивчає їхні сильні і слабкі сторони, виявляє, в яких банках і хто саме тримає кошти, вивезені з України, готує матеріали для аналітиків. Економічна контррозвідка займається захистом внутрішнього ринку, державної і комерційних таємниць, запобігає вивезенню коштів і цінностей із України і також готує матеріали для аналітиків. Штаб аналізу і перспективного розвитку економіки узагальнює одержану інформацію, розробляє плани тактичних і перспективних дій економічного механізму країни, розробляє конкретні програми й плани (наприклад, вкладень у галузі народного господарства), виявляє «ніші» у світовому господарстві і готує плани щодо їх завоювання і захисту від конкурентів.

Особливу увагу треба приділити розвиткові правового поля і використанню інформаційного простору, технічному захистові інформації.

Розвиток системи управління в напрямі його вдосконалення передбачає поступовий перехід від економічного до політичного управління по тому, як зростатиме стабільність держави.

Змінюються, звичайно, і функції СЕР. Хоча деякі лише трансформуються, а деякі — відімруть. Зміниться сама суть праці, головною метою якої стане захист прав людини (водночас, як військове управління захищає майже виключно права держави та існуючий лад, а економічне управління захищає і права держави, і права людини). А держава в цілому має виконувати свої основні функції незалежно від типу управління, яким вона послуговується.

ЗАСНУВАННЯ СЕР дасть можливість створити виконавчий механізм захисту і розвитку економічної реформи, розробити й реалізувати системну програму змін у державі, віднайти й раціонально використати необхідні зміни державного устрою правовим шляхом, забезпечити економічну безпеку, запобігти економічному шантажу з боку інших держав, захистити й зміцнити державність нашої країни, об'єднати й скоординувати зусилля всіх спецслужб.

Геннадій ПАСТЕРНАК-ТАРАНУШЕНКО,
кандидат економічних наук, експерт.

«Я БАЧУ БЛИЗЬКУ ЗАГИБЕЛЬ ДЕРЖАВИ, ДЕ ЗАКОН НЕ МАЄ СИЛИ...» (Платон)

Або яким є в нашому суспільстві місце прокурора

ПОСТАТЬ прокурора Івано-Франківської області Миколи Андріуци певною мірою непересічна хоча б з огляду на його життєві й посадові «ротації». Народився і зростав без батьків у Шевченківському краї на Черкащині, виховувався у дядька в Росії, а з Україноюріднився через нерозлучний томик Шевченкового «Кобзаря», котрого може цитувати без упину. Навчався на Слобожанщині — у Харкові, працював у Кривому Розі й у Києві — в Генпрокуратурі за часів Потебенька.

А далі — крутозлам — призначення прокурором «вибухобезпечної», як на ті часи, Івано-Франківської області, однієї з кількох, де ідея незалежності України перевтілювалася з теоретичної площини у практичну: несанкціоновані мітинги, жовто-блакитні прапори, конфесійні конфлікти.

Чи треба нагадувати, що зі такої ситуації прокурор — наче між молотом і ковадлом. Молот у вигляді обкому, а згодом і тих, хто залишився при владі, так бухнув головного охоронця закону в області, що довелося переїздити до Миколаєва, та ще й на нижчу посаду. Коли ж до влади на Івано-Франківщині прийшли нові сили і запропонували Миколі Івановичу повернутися, він навіть не роздумував.

— Миколо Івановичу, ставши першого разу прокурором цієї області, ви не побоялись зайняти принципову позицію у дотриманні законності й виявилися порушником спокою місцевих можновладців, за що й поплатилися. Сесія обласної Ради навіть мусила приймати звернення до тодішнього Генерального прокурора В. Шишкіна, у якому висловлювала занепокоєння намаганням скорумпованих високопоставлених осіб області розправитися з вами за виявлення й оприлюднення прокуратурою фактів зловживань керівництва облспоживспілки при розподілі легкових автомобілів, придбанні місцевими «тузами», у тому числі й військовими генералами, бойової вогнепальної зброї, видання ліцензій та квот на вивезення за межі Івано-Франківщини товарів тощо.

Повернувшись, ви, як кажуть, крил не опустили і цього разу спільно з іншими правоохоронними органами взялися «копати» ще глибше. Розголоси про так звані банківські справи на Івано-Франківщині поширились по всій Україні. Таке враження, що у Галичині тих банків, наче у Швейцарії, щоправда, з кримінальним ухилом.

— Звісно, що на Галичині комерційних банків не більше, аніж в інших регіонах. Наша область традиційно законослухняна, така собі порівняно тихенька. Й ось за завісою цієї тиші взялися нишком творити свої злочинні справи скоробагатьки. Коли ж ми придивилися до численних комерційних банків та їхніх філій, то з'ясувалося, що майже немає такого, де б ми не виявили той чи інший кримінал. Наприклад, у Надвірнянському банку фальсифікацією авізо займалися за, так би мовити, кращими мафіозними традиціями. Ознайомившись з розмахом надвірнянських шахраїв-банкірів, я, котрий, здавалося б, багато набачився у житті, був вражений. Ми встановили понад вісім малих приватних підприємств, що мали відповідні атрибути і користуючись ними, мішками виносили з банку гроші. Розслідування фірми «Тіма» — Тимчука таки завершено, у результаті чого встановлено, що за цінами 1992 року викрадено 32 мільярди карбованців.

І знову ж таки, не обійшлося без місцевої «перлинки» — перебуваючи під слідством і під вартою, керівник банку Тимчук стає депутатом районної Ради і відправити його туди, де Макар телят не пас, нам не дозволяв депутатський корпус — не давав на це згоди.

Не менш нашуміла і справа керуючого обласним ощадбанком Сохана, котрий мав високих покровителів як в області, так і в Києві. Тут головного винуватця вдалося притягнути до кримінальної відповідальності і позбавити волі. Але скільки все це коштувало нервів, здоров'я, часу. Довкола справи Сохана розгорілися цілі баталії, про які, до речі, свого часу писав «Голос України». Уявіть собі, що міліція справу ховала від обласного прокурора, тобто, від мене, та від представника генпрокуратури.

Як результат, зі звинувачення Сохана було вилучено низку статей Кримінального кодексу, а саме покарання виявилося дуже м'яким. Лише після мого протесту до Верховного Суду України справу було повернено на дорозслідування, поновлено вилучені зі звинувачення деякі статті, і банкір-злодій отримав п'ять з половиною років позбавлення волі.

І справа не в тому, що я такий жорстокий, і врешті, не так у тому чи іншому банкірові-злодієві, а в принципі, у позиції правоохоронних органів. За ходом цих баталій з одного боку спостерігали банкіри, підприємці, а з іншого — працівники правоохоронних органів на місцях та тисячі громадян, котрі хотіли побачити, хто ж в області господар — мафія чи державні органи?

— Бачите, ми так чи інакше підходимо до теми залежності або незалежності прокурора. Відомо ж бо, що коли його «в'яжуть» по руках різні клани, то прокурор виявляється маріонеткою в чиїхось руках, а не головним законником в області. Якщо «телефонне право» в основному відходить, то йому на зміну нині зароджуються інші форми тиску на прокурора. Чи не так?

— У цьому плані досить показова справа банкіра й підприємця Прута і події, що вирують довкола неї. Слідчий Осипов, який розслідує цю справу, змушений був написати рапорт про те, що у його присутності підслідний Прут давав вказівки своєму адвокатові Калайдину про те, що справу треба тягнути, задіяти засоби масової інформації, ганьбити прокурора й прокуратуру і формувати громадську думку на захист «в'язня сумління» Прута. Йшлося навіть про те, що легше пробитися на шпальти місцевої преси, а ось у центральній стаття на замовлення обійдеться у мільярд карбованців. У це можна було б вірити чи ні, навіть пропустити повз вуха, якби у «Киевских ведомостях» не з'явилася дуже упереджена стаття на захист Прута. Кореспондент зустрівся з багатьма, окрім, прокурора області, який здійснює нагляд за слідством у справі. Причому, йдеться, що начебто я сказав, що коли Прута не засудять, то я подам у відставку, чого насправді не було. Прут найняв київського адвоката Вансовську, котра очолює громадську правозахисну організацію. Плутаючи приватне й громадське, Вансовська на прес-конференції заявляє, що прийде новий Генеральний прокурор (тоді був це Владислав Дацюк), то вони ставитимуть питання про порушення кримінальної справи проти ... прокурора області Андріуци. Це фігурує у пресі, до мене телефонують люди із запитанням, чи я ще прокурор області...

З іншого боку, до нас приїздило з приводу цієї справи кілька перевірок. На мене прямо тиснули, що Прута треба звільнити ...

З одного боку, начебто, прокурор наділений особливими правами. А з іншого,як бачите...

— І все ж, Миколо Івановичу, порівняно зі своїми колегами з інших областей, ви, здавалося б, у значно «тепліших» ситуації. Вас в область запросила повернутися її нова влада і в особі якої маєте однодумця й покровителя в доброму розумінні цього слова. Ось де нагода служити Закону, і лише йому одному.

— Мудрі давно сказали, що все пізнається в порівнянні. Я маю можливість порівняти ставлення до роботи правоохоронних органів минулого керівництва області й нинішнього. Так ось, жодного разу нинішній голова обласної Ради і керівник облдержадміністрації Степан Васильович Волковецький ні прямо, ні хоча б натяком не втрутився у заведені прокуратурою кримінальні справи з тим, щоб когось там не чіпали — чи то окремого керівника, чи якусь структуру, організацію. Навпаки, відчуваємо з його боку підтримку. Інша справа, що у мене як прокурора, з одного боку, і в обласної чи міської влади, з другого, виникають певні суперечності щодо тих чи інших владних рішень, котрі я зобов'язаний опротестувати. Характерний приклад — визнання обласною Радою воюючою стороною у другій світовій війні ОУН-УПА. Як рядовий громадянин, я за те, щоб визнати цих людей, котрі виборювали нинішню незалежність України, у яких формуваннях вони не воювали б. Але, як прокурор області, я не можу не реагувати на те, що обласна Рада перевищила свої повноваження, адже розв'язання такого питання — це прерогатива Верховної Ради України. Такі випадки, на жаль, непоодинокі і тут прокурорські працівники опиняються, як кажуть, між молотом і ковадлом.

А щодо декого з тих, хто був за моє повернення в область, то тут сталося певна метаморфоза. З'ясовується, що дехто запрошував мене сюди не для служіння Закону, хоч який він не був би — зручний для когось чи ні, а їхнім інтересам.

Вже згодом зрозумів, що тут все закономірно. Такі люди — щирі патріоти незалежної України, за компартійних часів мали сміливість — заради збуття мрій народу про самостійність нашої Вкраїни — порушувати закони тоталітарної держави (організація несанкціонованих мітингів тощо). І робили те так самовіддано, що не зчулися, як це стало їхньою професією. Але тоді вони були в опозиції до влади. А нині уже самі при владі, в депутатських кріслах, і мало усвідомлюючи це, продовжують зі старою неповагою ставиться до законів незалежної Української держави, та до тих державних службовців (прокурорів, суддів, міліції), котрі стоять на сторожі права. Ось у чому наша трагедія. Ще Платон півтори тисячі років тому казав: «Я бачу близьку загибель держави, де закон не має сили і перебуває під будь-якою владою».

І йдеться навіть не про навмисне порушення законності, а, скажімо, про неналежне виконання службових обов'язків.

Словом, за будь-яких часів, за будь-якої влади принциповому, вірному Закону прокуророві завжди живеться нелегко. Але я вибрав Істину, і це моя доля.

Розмову вів Анатолій БЕНЬ.

Милосердя

Зігріли смуток увагою

Нещодавно у Борщівському районі відкрилось геріатричне відділення Мельнице-Подільського центру медико-соціального обслуговування і реабілітації престарілих та інвалідів. Завдяки добродійним пожертвуванням колективів, підприємств та організацій Чернівецької, Хмельницької, Івано-Франківської областей побудовано новий корпус, закуплено меблі, паливо, забезпечено якісне харчування і високий рівень медичного обслуговування.

Більш як 1,5 тисячі самотніх та престарілих вдячні соціальним працівникам Тернопільського та Лановецького територіальних центрів, які навіть за лютої негоди доставляли підопічним продукти харчування та ліки.

Не забуває про людей похилого віку і місцева влада. Так, наприклад, з ініціативи Теофіпольської районної держадміністрації у селищі Базалія відкрито міжколгоспний будинок-інтернат, на який витрачено понад 11 мільярдів карбованців. Ці кошти виділили місцеві цукровий та сироробний заводи, селянські спілки району. Аналогічну споруду почали будувати і в Білогірському районі Хмельниччини. А в Зінькові Віньковецького району до будинку-інтернату проклали дорогу, підвели газ, впорядковують місця відпочинку.

Хмельницька та Тернопільська обласні адміністрації подбали про знедолених і під час святкування Нового року та Різдва. Після відвідання працівниками культури та представниками влади будинків для престарілих на організацію святкувань було виділено декілька мільярдів карбованців.

Олександр ХМИЗ.

Тернопільська — Хмельницька області.

Повернення до Європи

(Початок на 2-й стор.).

Про розширення торговельно-економічних відносин між нашими країнами, що можуть опиратися на вже створену законодавчу базу, йшлося не тільки під час розмов Л. Кучми з Президентом Фінляндії М. Ахтісаарі та Прем'єр-міністром П. Ліппоненом, а й на зустрічі нашого Президента і членів урядової делегації з підприємцями Фінляндії. Про економічні досягнення цієї північної країни можна розповідати багато. Як і про рівень життя народу Фінляндії, яка 1917 року змогла вирватися з Російської імперії і піти своїм шляхом розвитку економіки, виробничих відносин, соціальної сфери.

Достатньо пройтися магазинами й вулицями Хельсінки, побувати на підприємствах Фінляндії, дізнатися про соціальний захист фіннів, щоб зрозуміти: шлях розвитку обраний правильний. І приємно, що прагнення України стати на загальноприйнятий шлях розвитку економіки й суспільства знайшло розуміння серед фінських бізнесменів. Вони готові до співпраці з нами, але... Таких «але» набереться багато. Насторожує ділових людей нестабільність наших законів, невизначеність у ставленні до приватної власності. Та й про економіку України, її потенціал, наукові досягнення у Фінляндії знають мало. Недарма Леонід Данилович запросив фінських бізнесменів будь-коли побувати в Україні, щоб ознайомитися з її промисловістю. І можна сподіватися, що до 33 фінських фірм, які мають свої представництва в Україні, після цього візиту приєднаються нові. Про це йшлося не тільки на президентському та міністерському рівнях.

У складі нашої делегації були представники Київської і Сумської обласних держадміністрацій Василь Синько та Анатолій Єпіфанов, які зустрічалися в містах Лайтіла і Турку з підприємцями та своїми колегами. Саме вони й домовилися про конкретне співробітництво на рівні регіонів. І вже найближчим часом фінські експерти прийдуть до Білої Церкви для вивчення наших можливостей у здійсненні низки проектів. Добрі перспективи для економічного співробітництва відкриває і спільний протокол про співпрацю між Українською спілкою промисловців і підприємців та Центральною спілкою промисловців і роботодавців, підписаний віце-прем'єр-міністром України В. Євтуховим і генеральним директором спілки Й. Коромою.

Цікава була розмова Леоніда Даниловича Кучми зі спікером парламенту Фінляндії Р. Уосукайнен, яка сказала, що інтерес до України в її країні зростає. Парламентарії Фінляндії з великим інтересом чекають на візит своїх колег з Верховної Ради України. Вони вже мали змогу познайомитися одне з одним у Раді Європи.

Президент України, подякувавши за теплий прийом, сказав, що наша делегація приїхала повчитись у фінських парламентаріїв, які багато років розвивали демократичні відносини в країні. Він подякував фінським парламентаріям за підтримку України під час прийому до Ради Європи і висловив сподівання на співпрацю.

Фінські парламентарії висловили готовність поділитися з українськими колегами досвідом створення Конституції, формування системи взаємовідносин між гілками влади. Леонід Данилович розписався в книзі почесних гостей парламенту, а потім Р. Уосукайнен вручила йому Срібну медаль Парламенту Фінляндської Республіки. До речі, це була друга нагорода, отримана нашим Президентом у Хельсінкі. Перед цим Президент Фінляндії вручив Л. Кучмі орден Великий хрест почесного лицарського ордена «Біла троянда».

З великим інтересом чекали виступу Леоніда Даниловича в товаристві імені Паасківі, членами якого є тисячі людей у різних куточках Фінляндії. По суті наш Президент виклав перед впливовими людьми Фінляндії політичну програму повернення України до Європи. Він наголосив, що майбутнє континенту не можна розглядати окремо від майбутнього України.

Відповівши на запитання членів товариства, Леонід Данилович провів 16-хвилинну прес-конференцію і поспішив на важливу зустріч із держсекретарем США Уорреном Крістофером.

Як повідомив глава Адміністрації Президента Дмитро Табачник, під час розмови Л. Кучми та У. Крістофера обговорювалися деякі аспекти робочої поїздки Президента України до США, що відбудеться 21—22 лютого. Держсекретар поінформував Л. Кучму про те, що Президент США Б. Клінтон уважно стежить за ходом реформ в Україні, виявляє величезний інтерес до конституційного процесу, бо це запорука просування до демократії. У. Крістофер запевнив, що США зацікавлені в розвитку діалогу з Україною і висловив побажання приїхати до Києва.

Наступного дня українські гості разом з Президентом Фінляндії і його дружиною побували на батьківщині Санта Клауса і Снігової Королеви — в Лапландії. Вони ознайомилися з побутом і роботою корінного населення комуни Інарі, що за Полярним колом.

А ввечері Президент України взяв участь в урочистому відкритті посольства України в Фінляндії. Не можу не зазначити, що завдяки наполегливості посла України в Фінляндії К. Масика наша країна придбала в престижному районі Хельсінкі будинок, що колись належав посольству НДР. Розміщений він на березі затоки, і за фінськими законами придбана ділянка води, як і земля, на якій стоїть посольство, нині — власність України.

Виступаючи перед гостями, які прийшли до посольства України, Леонід Данилович нагадав, що на початку століття Фінляндія та Україна майже водночас здобули незалежність. У ті роки Україні не вдалося зберегти свою самостійність, але навіть за короткий час існування Української Народної Республіки за кордоном працювали близько 30 дипломатичних і 45 консульських її установ. І тоді посольство УНР у Фінляндії, що розміщувалося в Хельсінкі по вулиці Костінінкату, було однією з перших дипломатичних місій, що її відкрила Українська держава. Зважаючи на цей історичний факт, можна казати сьогодні не про входження України до європейського й світового товариства, а про її повернення до Європи як європейської держави, що має свої багаті історичні й дипломатичні традиції.

Олександр БІЛИК.

На знімку: Л. Кучму вітає спікер Парламенту Фінляндії Р. Уосукайнен.

Фото Анатолія БОВТА (Укрінформ).

У номер

● *Київ*

Кінець світу переноситься. І надовго

Судова колегія Старокиївського районного суду Києва ухвалила вирок керівникам общини «Велике біле братство».

Колишнього лідера «Білого братства» Юрія Кривоногова засуджено до 7 років позбавлення волі, Марію Кривоногову, котра називала себе «Марією Деві Христос», — до 4 років, їхнього найближчого соратника Віталія Ковальчука — до 6 років.

Вирок ухвалено на підставі кількох статей КК, серед яких — організація масових безчинств, захоплення Софіївського собору, опір органам влади, організація та активна участь у групових діях, пов'язаних з акціями непокори.

На знімку Валерія СОЛОВЙОВА: Марія Кривоногова, Юрій Кривоногов, Віталій Ковальчук.

● *Полтава*

«Бекфаєри» повертаються з вирію

Перші 4 бомбардувальники — ракетоносці ТУ-22 М-3 перейшли у підпорядкування гвардійського Кіровоградсько-будапештського полку важких бомбардувальників, дислокованого у Полтаві. За домовленістю з Росією та Україною про розподіл Чорноморського флоту до Полтави має прибути 20 машин такої модифікації, раніше вони базувалися в Октябрському під Сімферополем. Утім уже нині стає проблематичним одержання усіх 20 літаків, оскільки серед них є несправні, а «брухт», за висловом одного з полтавських командирів, Україні також не потрібен.

Літаки ТУ-22 М-3, «охрещені» американцями за союзських часів як «бекфаєри», здатні виконувати стратегічноконтинентальні завдання. Це цілком сучасні машини: мають відмінну маневреність, найменшу вірогідність аварії, потужний боєзапас, обладнані комп'ютерною технікою.

● *Севастополь*

Флот підтопив бюджет

Бюджет Севастополя має дотуватися як Україною, так і Росією, заявив на прес-конференції глава Севастопольської міської адміністрації Віктор Семенов.

На думку В.Семенова, з метою соціального захисту військовослужбовців Чорноморського флоту та їхніх сімей Росія має надати бюджету міста на 1996 рік близько 7 трлн. крб.

За твердженням мера, борг ЧФ Севастополя за комунальні послуги становить понад 1 трлн. крб. Окрім того, підприємства ЧФ не оподатковуються ПДВ, прибутковий податок з чорноморців також не стягується. Це, за словами мера, негативно позначається на дифіциті міського бюджету.

В.Семенов назвав нереальними контрольні цифри Міністерства фінансів України, згідно з якими Севастополь може прожити у 1996 році, витративши 8,4 трлн. крб. Тільки 1995 року місто витратило 10,4 трлн. крб., наголосив мер.

Чого в нас удосталь — так це снігу

Стихія в Дніпропетровську...

З минулих вихідних і до сьогодні у Дніпропетровську цілодобово працює оперативний штаб боротьби зі стихією. На автомагістралях в напрямку Кривого Рогу, Києва, Запоріжжя і Донецька у снігову пастку потрапило понад півтори тисячі вантажних і легкових автомашин. Спочатку вертольотами з повітря потерпілих було забезпечено гарячим харчуванням, а потім і визволено з біди. Порятунок утруднювали тріскучі морози, заметілі та хурделиці, одначе потужної техніки для розчищення автотрас від снігу, направленої з обласного центру, Дніпродзержинська, Нікополя та Кривого Рогу, вистачило, щоб допомогти людям доїхати за призначенням. Сьогодні в області кинуто значні сили і на те, аби очистити від снігових переметів вулиці у містах і дороги в сільських районах.

Та обласному штабу, судячи з усього, на перепочинок сподіватися не доведеться, бо вже зараз, за прогнозами, з настанням весняного тепла на багатьох річках ймовірна повінь.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

... і в Криму

Внаслідок обмерзання електропроводів у зв'язку з різкою зміною погоди у 7 північно-західних районах півострова виведено з ладу 243 лінії електропередач, понад 2 тисячі станцій, зруйновано 250 електроопор. Перервано забезпечення електроенергією повністю 162 населених пунктів і частково 57.

На екстреному засіданні уряду Автономної Республіки Крим створена надзвичайна комісія з боротьби з наслідками стихії. Заподіяні збитки оцінюють в 1,6 трильйона крб. Уряд автономії звернувся до Кабінету міністрів України з проханням надати півострову термінову допомогу. У роботах по ліквідації наслідків стихії беруть участь понад 80 терміново створених бригад і 90 різного роду механізмів.

Олександр ПІЛАТ.

Лебедині озера позамерзали

***У ПЛАВНЕВИХ** зонах Дунаю та Дністра суворі погодні умови призвели до загибелі сотень водоплавних птахів, насамперед лебедів. Морози скували кригою водойми, а сніги вкрили товстим шаром поверхню полів.*

Активісти одеського Фонду захисту та відродження дикої природи «Природна спадщина» спільно з державним управлінням екологічної безпеки в Одеській області організували підгодівлю пернатих. З цією метою облрада виділила понад 400 мільйонів карбованців.

Нині на Одещині зимує близько мільйона різноманітних птахів. Насамперед, це граки. Є і надзвичайно цінні види пернатих: лебеді-шипуни, лебеді-кликуни, червоноволі казарки, білолобі гуси.

Володимир НОВАК (Укрінформ).

Знімальний майданчик

Джеккі Чан у Криму

Кримчани мало звертають увагу на тимчасові споруди, себто знімальні павільйони, які виникають в Ялті чи на Чатир-Дазі, в Бахчисараї чи на Мангуп-Кале. А кінокомпанії Великобританії і Гонконгу, які завершують в Ялті та Севастополі зйомки фільму з серії «Поліцейські історії», обмежилися лише натурою — прекрасними кримськими краєвидами і суворим зимовим морем.

У фільмі знімається всесвітньо відомий спортсмен і актор Джеккі Чан. У розмові з журналістами він розповів, що його відмовляли їхати до Криму, оскільки тут своєго роду «гаряча точка». Але він переконався: це вигадки.

Зйомками задоволений. Джеккі побував у багатьох країнах світу, на всіх континентах, зустрічався з різними людьми, але кримчани для нього — понад усяку похвалу. Акторові сподобалася чудова кримська природа, велична архітектура.

Характерно, що Джеккі в бойових, небезпечних сценах завжди знімається сам. Так було і в Криму.

Джеккі одружений, має сина. Але не вчить його кунг-фу, яке принесло Джеккі світову славу. Вважає, що у світі різко знизився інтерес до цього виду боротьби, як і взагалі до східних єдиноборств. Створив свою студію і зараз знімає не фільми-бойовики, а сюжетні фільми.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

На 69-му році життя помер Заслужений тренер України, Заслужений тренер СРСР **Микола Федорович ФОМІНИХ.**

Протягом сімнадцяти років Микола Федорович працював головою Федерації футболу України, начальником відділу футболу Спорткомітету України.

Висловлюємо глибоку скорботу та співчуття рідним і близьким покійного.

Колектив АТ «ФК» «Динамо» (Київ).

Арбітражним судом Закарпатської області (Ужгород, пл. Народна, 4) порушено справу про визнання банкрутом кооперативу «Сюрприз». Справа 80/6 від 21.11.95 року, юридична адреса: Ужгород, вул. Богатирська, 31. Банківські реквізити кооперативу «Сюрприз»: р/р 461808 АПБ «Україна», Ужгород.

Оголошення подається з метою виявлення інших кредиторів.

Арбитражным судом Харьковской области (Харьков, 310002, ул. Сумская, 64) возбуждено дело № 801/5-547669 о банкротстве ООО «Кедр», юридический адрес: ул. Балакирева, 50-а, кв. 62; расчетный счет 5467430 АВУББ, валютний счет 811070312 «Грант».

Відкрите акціонерне товариство «Чернігівський міськмолокозавод»
доводить до відома своїх акціонерів, що загальні збори відбудуться 30 березня 1996 року об 11 годині за адресою: Чернігів, вул. Щорса, 23 у приміщенні Палацу хіміків.
Реєстрація акціонерів з 9.00 до 10.45.

Порядок денний:

1. Звіт дирекції про господарську діяльність ВАТ за 1995 р. та план діяльності на 1996 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про внесення змін та доповнень до статуту ВАТ.
4. Про збільшення розміру статутного фонду.
5. Перевибори Спостережної ради.
6. Різне.

Довідки за телефонами: (04622) 2-30-95, 2-41-84.

Інформація про перший випуск інвестиційних сертифікатів

Інвестиційної компанії «Атланта» для розміщення закритими взаємними фондами «Агроінвест» і «Волинська приватизація»

Повне найменування: Акціонерне товариство відкритого типу Інвестиційна компанія «Атланта». Організаційно -правова форма: акціонерне товариство відкритого типу. Тип взаємних фондів «Агроінвест» і «Волинська приватизація» — закриті. Строк діяльності взаємних фондів — п'ять років.

Закриті взаємні фонди «Агроінвест» і «Волинська приватизація» (надалі — «Фонди») є філіями Інвестиційної компанії «Атланта» (надалі — «Компанія»). Для забезпечення діяльності Фондів на їх баланси Компанією передані кошти на суму 1 000 000 000 крб. для кожного. Статутний фонд Компанії становить 3 000 000 000 крб. Місцезнаходження фондів: 263000, Україна, м. Луцьк, вул. Ковельська, 1. Інвестиційні сертифікати Фондів можуть бути придбані за грошові кошти та приватизаційні папери учасників. Фонди є закритими взаємними фондами і випускають цінні папери (інвестиційні сертифікати) без зобов'язання їх викупу до закінчення терміну діяльності Фондів. Виплата дивідендів учасникам Фондів здійснюється Компанією за адресою: м. Луцьк, вул. Ковельська, 1. Дивіденди виплачуються за підсумками операційного року не пізніше 10 березня наступного року.

Компанія випускає 30 000 інвестиційних сертифікатів на пред'явника для розміщення Фондами номінальною вартістю 1 000 000 крб. кожний на загальну суму 30 000 000 000 крб.

Для створення статутного фонду АТ ІК «Атланта» здійснено випуск 3 000 простих іменних акцій АТ Інвестиційна компанія «Атланта» номінальною вартістю 1 000 000 крб. на загальну суму 3 000 000 000 крб.

Органами управління Інвестиційної компанії «Атланта» є загальні збори акціонерів, Спостережна рада і Правління.

Керівництво активами Фондів здійснює Компанія, зареєстрована 14 червня 1995 р. у виконкомі Луцької районної Ради, реєстраційний № 20148696.

Ліцензія Міністерства фінансів України на здійснення посередницької діяльності з цінними паперами № 696 від 25 липня 1995 р.

Депозитарієм ІК «Атланта» є АБ «Інко» в особі його Волинського регіонального управління.

Власники інвестиційних сертифікатів Компанії мають право на отримання частини прибутку Фонду у вигляді дивідендів. Власники інвестиційних сертифікатів не мають права на управління компанією, якщо вони не є її акціонерами. Інвестиційні сертифікати можуть вільно відчужуватись шляхом продажу, дарування і т. д. їх власниками.

Аудитором компанії є аудиторська фірма «Віталіна-аудит лтд». Ліцензія 000328 серії АБ згідно з рішенням Палати Аудиторів № 291 від 11.10.1994 р.

Информация о первом выпуске акций

акционерного общества открытого типа «Концерн-ХАДО»

1. Полное наименование: Акционерное общество открытого типа «Концерн-ХАДО» (далее — АООТ).

2. Юридический адрес: 310018, Харьков, пер. 23 Августа, дом 4, т. 33-34-22, факс 33-42-82.

3. Решение о создании АООТ «Концерн-ХАДО» и выпуске акций принято собранием учредителей 19 ноября 1995 г. (протокол № 3 от 19 ноября 1995 г.). Информация зарегистрирована 25 января 1996 г. в Министерстве финансов Украины.

Учредители:

Акционерное общество открытого типа «ХАДО- Инвест», зарегистрированное в Харьковском городском Совете народных депутатов 28.06.94 г., распоряжение № 520.

Общество с ограниченной ответственностью «Контакт-92», зарегистрированное в Харьковском городском Совете народных депутатов 19.11.91 г., решение № 1146.

4. Основной целью АООТ является содействие насыщению рынка товарами народного потребления и услугами, получение прибыли в интересах Акционерного общества.

Предметом деятельности АООТ являются: производство, торговля, строительство, информационно-рекламная, посредническая деятельность и т. д.

5. Ограничение срока деятельности не предусматривается.

6. Органы управления АООТ «Концерн-ХАДО»: общее собрание акционеров; правление АООТ; наблюдательный совет; ревизионная комиссия.

Генеральный директор — Бузов Владимир Валентинович, образование высшее военно-инженерное, стаж работы двадцать лет, в т. ч. 4 года — на руководящей должности на предприятии с негосударственной формой собственности.

Главный бухгалтер — Чернуха Алла Александровна, образование высшее экономическое, стаж работы восемь лет.

7. Цель выпуска акций — обеспечение деятельности АООТ за счет привлечения средств для образования Уставного фонда в размере 50 000 000 000 (пятьдесят миллиардов) карбованцев. Уставной фонд разделен на 50 000 (пятьдесят тысяч) акций номинальной стоимостью 1 000 000 (один миллион) карбованцев.

8. Доля учредителей в Уставном фонде равна 25 %.

9. Вид и категорий ценных бумаг: акции простые именные (серия А-1) 45000 (сорок пять тысяч) штук, номера 00001 до 45000; привилегированные именные акции (серия Б-1) 5 000 (пять тысяч) штук, номера от 0001 до 5000.

10. Место проведения подписки: 310018, Харьков, пер. 23 Августа, 4.

11. Срок подписки: с 28 февраля 1996 г. по 28 мая 1996 г.

12. Наименование банка: р/с 900467761 в ХОД АК УСБ Харькова, МФО 351016.

13. Форма выпуска акций — безналичная. Подписавшимся на акции будут выданы на руки временные свидетельства, которые после регистрации будут обменены на сертификаты.

14. Факторы риска: негативные существенные изменения действующего законодательства, изменение общей экономической ситуации в условиях политического и экономического кризиса.

Легенди і дійсність

Печорін, але не лермонтівський

160 років тому з Росії у добровільне вигнання виїхав перший політичний емігрант

ВВАЖАЮТЬ, що відкрив потік еміграції з Російської імперії у XIX столітті Олександр Герцен. Але цей філософ та письменник, видавець знаменитих «Полярной звезды» та «Колокола», заарештований та засланий (1835-42) за вільнодумство, залишив батьківщину 1847 року. На десять років випередив його наш земляк Володимир Печорін.

Історична довідка. В.С.Печорін народився 15 червня 1807 року в селі Димерка Київської губернії в сім'ї військового. 1831 року з відзнакою закінчив Петербурзький університет і був направлений за кордон для підготовки до професорської діяльності. Навчався в Берліні. 1835 року повернувся в Росію, а через рік залишив її, відкривши список численних політичних емігрантів з Російської імперії. Жив у різних країнах Європи. За перехід з православної до католицької віри був позбавлений російського громадянства. Долю В.Печоріна використана Ф.Достоєвським під час його роботи над романом «Бесы». Під впливом мужнього вчинку нашого земляка М.Лермонтов дав своєму улюбленому образу з «Героя нашего времени» прізвище Печорін. Помер 17 квітня 1885 року в Дубліні в Ірландії.

***

Хто цікавиться історією, міг зустрічати портрет професора Московського університету академіка С.Шевирьова: імпозантний пан, одягнений у форменний фрак, ордени, чини, звання...

Саме таким і не хотів стати Володимир Печорін, якого все це чекало, коли б він не мав сильного незалежного характеру. «Я завжди воював за ідею», — любив повторювати він. І провідна серед них була непереборна думка про те, як звільнити російський народ від великодержавного шовіністичного мислення, як перетворити багатющу на природні запаси державу в цивілізовану, що жила б, турбуючись найперше про власний розвиток, а не зазіхала на сусідні землі.

«Я намагаюсь тепер розмотати заплутані нитки різноманітних причин, які підштовхнули мене прийняти католицизм чи, краще б сказати, шукати порятунку під дахом католицького монастиря, — писав В.Печорін. — Першою причиною був страх перед Росією або швидше страх перед царем Миколою. Я втікав з Росії, як втікають з міста, де панує чума. Ні про що було думати — чума нікого не обійде. Я передбачав, відчував, що коли залишусь в Росії, то, незважаючи ні на що, або стану найпідлішим вірнопідданим чиновником, або ж ні за що потраплю до Сибіру. Я втікав, не оглядаючись, лише тому, що над усе бажав захистити в собі людську гідність».

В перші роки свого закордонного життя В.Печорін виношував план переїзду в Америку, де мріяв заснувати зразкову общину і реалізувати свій ідеал побудови «щасливої країни». Але симпатії до Англії перемогли, й він залишився в Європі.

До речі, перехід В.Печоріна з православної церкви до католицької не був якимось рідкісним випадком. Російський дипломат князь Іван Гагарін, прийнявши католицизм, став членом ордена єзуїтів і мріяв про ті часи, коли вся Росія перейде під владу Римської церкви. Католицизм у XIX столітті прийняли такі відомі в Росії люди, як Зінаїда Волконська, Ф.Голіцин, Г.Шувалов, І.Мартинов, С.Джунковський та інші. Це був своєрідний протест проти самодержавної російської дійсності.

***

Як вже зауважувалось, Володимир Печорін народився на Київщині. Батьківщина, спогади про неї супроводжували його все життя.

Ось він їде до франко-бельгійського кордону, милуючись мальовничими берегами Мозеля: «Білий будиночок з зеленими віконцями, що скромно притулився до тополиного гаю... Уява малює привітну жінку, щасливу сім'ю і нагадує мені українську пісню:

У сусіда хата біла,
У сусіда жінка мила,
А у мене ні хатинки,
Нема щастя, нема жінки!».

В щоденнику В.Печоріна «Оправдання мого життя» є немало згадок про Україну.

Олег МАРТУСЬ.

З телетайпу

***

РЯТУЮЧИСЬ від гніву міських жителів, мер Братислави разом зі своїми заступниками, депутатами міськради і керівниками шляхового господарства власноручно взялися за прибирання снігу. Щоб не потрапити під гарячу руку недоброзичливців, збірна команда господарів столиці в оточенні поліцейського начальства вибрала для роботи пізню годину. Близько півночі вони дружно очищали вулички і площі Старого міста.

Такої щедрої на сніг зими, як нинішня, давно не було у цих краях. Вулиці словацької столиці завалені кучугурами. Столоначальники сподівалися, що лихо обійде Братиславу, й цього року на засніжені вулиці не виїхала жодна снігоочисна машина, що засвідчили кадри телерепортажу. Після публічного телелінчування народні обранці взялися відробляти надурочну зміну з лопатами в руках, аби хоч якось урятувати свою репутацію.

***

ПРЕЗИДЕНТ Польщі Олександр Квасневський належить до категорії людей, одягнути котрих спеціалісти можуть без усіляких зусиль. На думку соціологів, що вивчали феномен його перемоги, зовнішній вигляд, стиль поведінки, особиста привабливість глави держави зіграли в передвиборчій кампанії головну роль. Його супротивники намагались навіть його засмаглий вигляд і краватки перетворити в мішень і теми карикатур, але з цього нічого не вийшло.

***

БАТЬКО принцеси Діани був закоханий в нинішню королеву і насолоджувався взаємністю. Про це відверто зізнався священик Дуглас Лістер, який служив з ним в середині сорокових років в королівському шотландському полку. Граф Спенсер був природженим лідером і володів усіма якостями, щоб достойно увійти в королівську сім'ю. Але одного разу, ділиться священик, він прийшов до мене і виклав, що має припинити зустрічі з Єлизаветою. Через кілька місяців вона вийшла заміж за принца Філіпа. Вирішальну роль у цьому зіграв лорд Маунтбаттен, чиїм племінником був Філіп.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Ентузіасти

З парної та на сніг лютневий

Невичерпна енергія, широта мислення і фантазія вирізняють луганця Газиза Шарафейовича Фахрутдинова. Колишній шахтар, він зробив безліч рацпропозицій у вугільній промисловості. І не тільки. Винайшов, наприклад, пічку «Емеля», що й млинці пече, й окіст коптить, та ще й пар до баньки подає, приміщення обігріває.

Найпомітніший «витвір» Газиза Шарафейовича — мікробаня, або паромасажна камера, що отримала визнання не тільки на Донбасі, а й у країнах СНД, космонавтів — у Зоряному містечку. А модернізовану — російські спеціалісти встановили навіть на орбітальній станції «Мир»...

У ці лютневі дні Газиз Фахрутдинов на центральному стадіоні «Авангард» — головний ентузіаст зимового відпочинку луганців. Залив ковзанку й придумав для юних городян теніс на ковзанах. Популярні у них лижі, проведено хокейні матчі.

На знімку: Газиз Шарафейович після парної розтирає себе снігом, подає особистий приклад загартування.

Вадим ЛІСНИЙ (Укрінформ). Фото автора.

Мораль

Росла собі ялинонька...

У центрі Івано-Франківська росла реліктова сріблястa ялина, одна з чотирьох, яку ще в п'ятдесяті роки привезли із Кисловодська. І раптом перед Новим, 1996 роком, серед білого дня перед будинком правосуддя заревіла бензопила, і окраса прикарпатського міста зі стогоном упала... Її поклали на машину з причепом і кудись повезли. Журналісти встигли зафіксувати харківський номер машини. А на другий день новорічних свят ми свою сріблясту красуню побачили у... телевізійному випуску останніх новин. Вона стояла у центрі Харкова. Кореспондент бадьорим голосом говорив, що ялинка приїхала з Прикарпаття.

Більшої образи, якої завдав нам мер Івано-Франківська пан Богдан Борович, годі й уявити. А продав він це реліктове для нас дерево за... 100 мільйонів карбованців. Хоча, можливо, що за харківськими документами сума ця була й іншою. Наш мер виправдовується, мовляв, ялина була дуплива. Але ми створили комісію — пень здоровий, як дзвін.

Найприкріше, що на Івано-Франківщині 38 відсотків території займають ліси, ростуть мільйони смерек і ялин, сосон, що могли б прикрасити Харків. Та зрізати унікальну сріблясту ялину вирішили в центрі Івано-Франківська.

І останнє. Якщо ми раніше не писали про це, то тільки тому, щоб не псувати новорічного настрою людям.

Степан ПУШИК, письменник, лауреат Державної премії імені Т. Шевченка, член Асоціації народних депутатів Верховної Ради України попередніх скликань.

Рядки з листів

- «Напишіть мені, будь ласка, чи вам потрібен на роботу секретар-референдум?»
- «Двадцять років я працювала переможцем в соцзмаганні».
- «Чоловік мав дуже засмажений вигляд обличчя».
- «Птахи злітаються до корівників та свинарників в такій кількості, що тварини колгоспу місцями закривають небо».
- «Зачем вы о нем пишете? Он же занимается возвратной жизнью!»

Запитуєте — відповідаємо

ЧИ МАЄ КУРСАНТ ПІЛЬГИ?

Мій син — курсант Української академії внутрішніх справ. А прописаний у Вінниці, бо командирований до академії тимчасово. Чи може він і члени його родини, котрі проживають із ним, користуватися 50-відсотковою знижкою з оплати житла та комунальних послуг?

Тамара СМАГЛЮК.

Вінниця.

Відповідно до ст. 18 Закону України «Про міліцію», навчання в учбових закладах МВС України прирівнюється до проходження служби в органах міліції, отже ваш син і члени його сім'ї можуть користуватися всіма пільгами, передбаченими Законом «Про міліцію».

Марина КОВАЛЬЧУК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 372855.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311028.